

Radnoli Ujság

Nemzeti Muzium

15. évfolyam

Noviszád, 1934 december 7, péntek

286. szám

Laval, Litvinov, Rüzsdí bey, Titulescu és Benes szólalmak fel a jugoszláv emlékirat mellett a népszövetségi tanács ülésén

Ma kezdődik a jugoszláv emlékirat vitája — Valószínűleg Eden lord angol főpeccsétör lesz a jugoszláv panasz előadója

Genfből jelentik: A jugoszláv emlékirat amely a Magyarország elleni vádakat tartalmazza, szerda délután óta hivatalosan a Népszövetség napirendjén szerepel. Szerdától kezdve az egész világ közvéleménye előtt fekszik a vádirat, amely ismerteti az évek óta folyó terrorista akció minden mozzanatát. Jugoszlávia vádjai áll ma a világsajtó érdeklődésének központjában. Általános az a vélemény, hogy a Népszövetségi tárgyalás és a tanács határozata végleg megtisztítja az európai politikát minden terrorista szellemtől, amely évek óta veszélyeztette a békét.

LITVINOV

A jugoszláv emlékirat nagy fontossága a Népszövetség tanácsának szerdai ülése előtt is nyilvánvaló volt, de azóta még jobban megerősödött a világ közvéleményében az a tudat, hogy az elmúlt két évtized legfontosabb nemzetközi ügyét fogja a népszövetségi tanács letárgyalni. A szerda délutáni ülésen dr. Benes a tanács jelenlegi elnöke mély hatást keltő beszédet tartott, amelynek során hangoztatta, hogy egy személyes kérdést is szóvá akar tenni. Eckhardt magyar fődelegátus november 26-án Avenol főtitkárhoz levelet intézett és ebben azt kérte, hogy a jugoszláv-magyar vita során ne ő töltsen be a tanács elnöki tisztét. „En azonban — folytatta Benes — a Népszövetség törvényének szellemétől áthatva, Genfből történt elutazásom előtt értesítettem Avenol főtitkárt, hogy tegye meg az intéz-

BENES dr

kedéseket arra vonatkozólag, hogy a jugoszláv emlékirat tárgyalásának megkezdésekor helyettesítsen valaki az elnöki székhelyen.”

„Ha valaki nagybecsült kartársaim közül a legesekélyebb gyanuval viseltetik felfogásom iránt, úgy én elnökségem sorsát a népszövetségi tanács tagjainak rendelkezésére bocsájtom.”

Dr. Benes beszéde nagy izgalmat váltott ki, Beszédével a legszebb győzelmet aratta a békéért folytatott fáradhatatlan küzdelme eddigi során.

Dr. Benes beszéde után elsőnek Laval francia külügyminiszter szólalt fel és elismerését fejezte ki dr. Benesnek, mert senki nálánál jobban nem ismeri a népszövetségi eljárást és szabályokat. A francia külügyminiszter különösen hangsúlyozta, hogy dr. Benes a népszövetségi tanács összes tagjainak teljes és osztatlan bizalmát élvezzi.

Laval beszédét nagy tetszéssel fogadta az egész tanács és különösen Eden lord angol főpeccsétör tapsolt feltünően Laval beszédének.

ügyminiszter, Litvinov szovjet orosz népbiztos és Tevfik Rüzsdí bey török külügyminiszter is felszólalnak.

A Vreme genfi tudósítójának jelentése szerint az általános vita után három tag bizottságot választanak, amelynek részletes jelentést és határozatot kell hoznia a jugoszláv emlékirat ügyében. Valószínűnek tartják, hogy Eden lord angol főpeccsétör lesz a hármas bizottság elnöke. Genfben úgy fűd-ják, hogy a bizottság már a mostani rendkívüli ülésen meghozza határozatát a Magyarország elleni jugoszláv panasz tárgyában.

TITULESCU

Eden lesz a jugoszláv panasz előadója

A Reuter iroda megerősíti azt a hírt, hogy

mozgalom indult meg Eden angol főpeccsétörnek az előadói tisztre való megnyerésére.

A Reuter ügynökség erről a következőket jelenti:

A Népszövetségi Tanács több tagja nem hivatalos uton arra kérte Eden főpeccsétört hogy vállalja a jugoszláv-magyar vita előadói tisztjét. Eden kinevezését — mondja a Reuter jelentés — a jugoszláv és a többi megbízottak egyaránt örömmel üdvözlölnék. Ugy tudják, hogy Eden elfogadja az ajánlatot, ha azt a Tanács hivatalosan is megerősíti.

Ma kezdődik a jugoszláv emlékirat vitája

A népszövetségi tanács köreiből általában a vélemény, hogy a Saar kérdés vitáját esütörtökön befejezik és pénteken kezdik meg a jugoszláv emlékirat tárgyalását. Jef-

tics jugoszláv külügyminiszter indokolja majd Jugoszlávia vádjait. Jugoszlávia mellett Titulescu román és Benes csehszlovák külügyminiszteren kívül Laval francia kül-

Friss norvég csukamájolaj

literje üveggel 30~ din. a SOA drogériában

Addig szó sem lehet francia-olasz megégyezésről, míg Olaszország nem közeledik a kisantantához

Laval francia külügyminiszter nyilatkozata Genében

Genéből jelentik: Laval francia külügyminiszter fogadta a külföldi lapok munkatársait és a következő nyilatkozatot tette előttük:

— El kell ismernünk, hogy az európai helyzet ma igen zavaros és nehéz. Meg kell kötni a keleti paktumot és még más konvenciókat, amelyek az európai béke alapját képezik és lehetővé teszik az összes államok békés fejlődését.

Ennek ellenére sem lehet veszélyesnek mondani a helyzetet Európában

Azon kell dolgozni, hogy minél több állam közeledjen egymáshoz, legalább gazdasági tekintetben.

— Franciaország és Olaszország között most is folynak diplomáciai tárgyalások a közeledés érdekében.

Mindaddig azonban, amíg Olaszország nem egyezik meg teljesen a kisantanttal, semmi praktikus értelme nincs annak, hogy a tárgyalásokat valamilyen konkrét irányban folytassuk.

Franciaország nem folytat belátóbb és elővigyázatosabb politikát Középeurópában.

— Franciaország mindvégig és minden tekintetben kitart szövetségese, Jugoszlávia mellett, amelynek szilárd hűségéről már számtalanszor meggyőződött.

A francia hatóságok kiadják dr. Artukovics Andriját Jugoszláviának

Párisból jelentik: A francia bírósági hatóságok határozatot hoztak, hogy Artukovics Andrija közismert terroristát, volt goszpiési ügyvédet, akinek kiadatását a jugoszláv hatóságok kérték, átadja a jugoszláv hatóságoknak.

Artukovics Andrija a hercegovinai, Ijubuski járás Klobuka községében született 1899 november 29-én. Goszpiésban dr. Domandzics ügyvéd társa volt, de nem sokkal törődött az irodával, inkább kávéházakban és éjjeli lokálokban töltötte napjait. Artukovics igen gyakran utazott külföldre és utána mindig sok pénzzel tért vissza. Erre a pénzre azért volt szüksége, hogy költséges életmódját tovább folytathassa. Amikor a terroristák 1932-ben a Velebit hegységen át komolytalan betörést rendeztek a Likába, akkor lett csak nyilvánvaló, honnan kapja Artukovics a pénzt. Az usztasáknak a brusani csendőrlaktanya ellen végrehajtott balulsikerült támadása után Artukovics Zarába szökött. Zarában ő volt a Li-

kába irányuló fegyvercsempészs irányítója és abban bízott, hogy a likai lakosság ezeket a fegyvereket majd felhasználja. Ebben azonban Artukovics és azok, akiknek a számlájára mindezt tette nagyon csalódtak. Artukovics a külföldön is aktív részt vett a terroristák munkájában és a terroristák révén, valamint merényletekkel akart nyugtalanítást kelteni Jugoszláviában.

Szökése után az első időben Olaszországban és Ausztriában, majd később Franciaországban tartózkodott és itt tartóztatták le a marseillei merénylet után. Az államvédelmi bíróság október 22-i ülésén határozatot hozott és ennek alapján kérte a francia bíróságot, hogy Artukovicsot szolgáltatassa ki Jugoszláviának. A francia hatóságok arra az álláspontra helyezkedtek, hogy Artukovics nem politikai menekült, hanem közönséges bűnöző és ezért úgy határoztak, hogy átadják a jugoszláv hatóságoknak.

—o—

Hatvanhat embert ítéltek halálra Oroszországban Kirov meggyilkolása miatt

Az ítéleteket nyomban végrehajtották — Egy asszonyt is kivégeztek

Moszkvából jelentik: A szovjet legfelsőbb törvényszéke meghozta ítéletét a Kirov gyilkosságával kapcsolatban letartóztatottak ügyében. Leningrádban 37, Moszkvában pedig 29 vádlottat ítéltek halálra. Mind a het-

venhat halálos ítéletet nyomban végrehajtották. Az elítéltek között volt egy asszony is, aki állítólag fontos szerepet vitt az összeesküvésben.

Borzalmas földrengés pusztított Hondurasban

A katasztrófanak többszáz halalos áldozata van

Newyorkból jelentik: Kedd délután borzalmas földrengés pusztított Honduras középamerikai államban. A katasztrófa méreteiről eddig nem értek megbízható jelentések, de az eddig beérkezett adatokból kétségtelennek látszik, hogy

a földrengésnek többszáz emberélet esett áldozatul.

Két város ugyyszólván teljesen eltűnt a föld színéről, több község romokban hever.

Hármas rablógyilkosság egy szlavóniai faluban

Szlavonszka Pozsega közelében a Rusevo községhez tartozó Szalka majorban borzalmas hármas gyilkosság történt. Az Imrejevi községből való Ivancevics Branko és Gane december 4-én délután öt órakor beállították a Szalka majorban lakó Szpaszics Szpiridion gör. keleti lelkész házába. A lelkész akkor még nem volt otthon és ezért egy órával később ismét visszajöttek. Az öreg plébános, aki mindkettőjüket ismerte, megkérdezte tőlük, mit akarnak Ivancevicsék megkértek, hogy olvassa fel nekik az ujságot. Szpaszics ezt szívesen megtette és egy óra hosszat olvasott nekik. Hét órakor bejött a plébános házvezetője két éves unokájával és azt mondta, hogy lefekszik aludni.

Ebben a pillanatban az egyik testvér a plébánosra, a másik pedig a házvezetőre vetette magát és fejével mindkettőt megölték. Ezután még a házvezető két éves unokáját is meggyilkolták.

A gyilkosság idejében a szobába jött a plébános cselédje is, aki a gyilkosok elől egy szobába menekült, de a két gonoszlevő utolérte és baltával a kezén súlyosan megsebesítették.

A cselédleány sikertelenül elmenekülni, felháromozta a falat, mire a községbeliek a gyilkosok elfogására indultak. A két gyilkos megszökött a plébános házából, de a kiküldött járőrök csakhamar elfogták mindkettőjüket és bezáratották a község házára. A gyilkosságot jelentették a járási főnökségnek, ahonnan Stambuk járási főnök személyesen kiszállt a gyilkosok kihallgatására. A gyilkosok beismerték tettüket és azt, hogy ki akarták rabolni Szpaszics Szpiridion pravoszláv plébánost.

Villy Post 14.630 méter magasságban

Holnap-holnapután újabb világrekord döntésre készül a kiváló amerikai pilóta

Newyorkból jelentik: Villy Post a kiváló amerikai pilóta, aki mint ismeretes a föld körülrepülésének rekordját tartja, tegnap megjavította a repülés magassági világrekordját. Post 11 óra 12 percet töltött a levegőben és

14.630 méteres világrekord magasságra emelkedett.

Az eddigi rekordot Donatti olasz repülő tartotta 14.333 méterrel.

Villy Post egyébként bejelentette, hogy 2-3 napon belül újabb világrekord javításra indul, 17.600 méterre akar felszállni. Itt — véleménye szerint — 57 fokos hideg várja.

Előadás közben kigyulladt a mozi

Ötvenen súlyos égési sebeket szenvedtek

Párisból jelentik: Perpignan város külső negyedében súlyos mozitűz pusztított. Egy vándor mozgószínház nagy pajtát bérelt ki, hogy az előadásokat megtartsa. A közönség szüntelenül megtöltötte a pajtát, az előadás is megkezdődött, de közben

meggyulladt a film és a tűz áttért a pajta közelében lévő szalmakazalra.

Oriási pánik támadt. A nézők a helyiség egyetlen kijárata felé tördültek. Az életveszélyes felgyűlésben ötven ember — legtöbbször gyermekek és asszonyok — súlyos égési sebeket szenvedett.

Fizessen elő a Reggeli Ujságra

Pofozkodás a prágai parlamentben

Egy képviselő inzultálta Dvorzsák kommunista képviselőt

Prágából jelentik: A képviselőházban a kétéves katonai szolgálati idő tárgyalása során

viharos jelenetek játszódtak le.

Dvorzsák kommunista képviselő kijelentette, hogy háboru esetén a kommunisták Cseh szlovákia hadiipari vállalatát vennék célba. Zenin képviselő erre azt kiáltotta közbe, hogy ez hazaárulás.

A többségi képviselők erre nagy zajt csaptak. Vad kavargás támadt, amelynek folyamán

Zenin képviselő többször arculütötte Dvorzsákot. A két képviselőt csak pártbíveik tudták szétválasztani.

Az elnök ezután több kommunista képviselőt kizárt az ülésről.

Miért kívánjuk annyira a Mlekita tejsokoládét? Vajon kiváló alkatrészeinek íze miatt, vajjon a legfinomabb kakaó miatt vagy a tejszíre miatt, vagy mézédese volta és felülmulhatatlan íze miatt? Nehéz ezt szavak kifejezni! Azonban, ha majd a Mlekita-tejsokoládé felolvad a szájában, mindent meg fog érteni.

Nagy bonyodalom a noviszádi dunapartí vámraktár építése körül

A közlekedésügyi minisztérium követelte a várostól, hogy a partfal építése ügyében megkötött szerződést bontsa fel — Ki felelős a vámraktár építésénél előállított hiteltulépésért?

A noviszádi vámraktár ügye ismét foglalkoztatja a városi hatóságokat. A Reggeli Ujság a vámraktár építése előtt megírta, hogy a vámraktárat, valamint a raktárhoz vezető utat abból az alapból építik, amelyet a kövezetvám szedéséből létesítettek. A kövezetvám befolyó pénzeket külön alapként kezeli az állami alapok igazgatósága és a pénzügyminiszter kiutalására fizeti csak ki. Ebből az alapból kapott kölcsönt a város a vámraktár felépítésére és ebből az alapból kellett volna kölcsönt kapni a vámraktár előtti partfal építéséhez is.

A vámraktár építése azonban sok nehézséggel járt. A városi mérnöki hivatal dolgozta ki a vámraktár tervét, ez azonban

nem nyerte meg a felsőbb hatóságok tetszését és lényegesen megváltoztatták a városi mérnöki hivatal által eredetileg kidolgozott tervet.

A város ezután pályázatot írt ki a munka elvégzésére és miután a legolcsóbb és legmegfelelőbb ajánlattevő a beogradi Tunner és Wagner cég volt, ez nyerte el a munkát. A felsőbb hatóságok jóváhagyása után a vállalkozó cég megkezdte az építést, ekkor azonban

váratlan nehézségek merültek fel: kiderült, hogy a Duna partján az általa olyan, hogy a tervben feltüntetett épületet csak akkor lehet felépíteni, ha sokkal erősebb beton alapot készítenek, mint amilyent a tervben előírányoztak.

Miután ez a pótmunka nem volt előírányozva a költségvetésben, a városi közgyűlésnek előbb meg kellett szavaznia a szükséges póthitelt.

A vámraktár építésénél így körülbelül egy millió dináros hitel-tulépés történt.

Az ehhez szükséges pénzt szintén a kövezetvám alapból kérte kölcsön a város.

Körülbelül egy évvel ezelőtt írták ki a pályázatot a vámraktár előtti partfal építésére és ezt a munkát is, mint legolcsóbb és legmegfelelőbb ajánlattevő a beogradi Tunner és Wagner cég nyerte el. A cég három millió dinárért vállalta a munka elvégzését. A közgyűlés jóvá is hagyta a pályázat eredményét és a cég meg is kezdte az előmunkálatokat. A város a munka kiadása után a minisztériumhoz fordult újabb három millió kiutalásáért. Ekkor azonban olyan nehézségek támadtak, amelyek

kel senki sem számolt.

A pénzügyminisztérium közölte a közlekedésügyi minisztériummal, hogy nem áll erre a célra rendelkezésre.

A közlekedésügyi minisztérium a szerződés felbontását követeli a várostól

A közlekedésügyi minisztérium erre árt a városhoz és követelte, hogy a város bontsa fel a Tunner és Wagner céggel kötött szerződést. A város azonban nem volt hajlandó megtenni ezt, mert a cég nemcsak a megkezdett munkáért, hanem

az elmaradt haszonért is perelte volna a várost.

A cég kártérítési keresete információj szerint 900 ezer dinárt tett volna ki. A város vezetősége pedig nem akarta vállalni ezt a kártérítési pert és így nem is mondta fel a szerződést. A közlekedésügyi minisztérium a város átiratára azzal válaszol, hogy

a város feltétlenül bontsa fel a szerződést a céggel és a kárt fizettesse meg azokkal a városi mérnökökkel, akik nem jártak el előírásosan a vámraktár építésénél,

mert csak ezáltal állott elő a hitel-tulépés és ennek következtében nem bocsáthatják a megfelelő összeget a kövezetvám alapból a város rendelkezésére, hogy a partfalat is kiépíthessék.

A városi mérnöki hivatal azonban nem vállalja a felelősséget a vámraktárnál előállított hiteltulépésért.

A város véleménye szerint a felsőbb hatóságok teljesen megmásították a város eredeti tervét és így a vámraktárat nem a városi mérnöki hivatalban készített tervek alapján építették, már pedig

a városi mérnöki hivatal mérnökeit nem lehet anyagilag felelősségre vonni, ha a nem általuk készített terv következtében hitel-tulépés állott elő.

A város vezetősége erről is értesítette a közlekedésügyi minisztériumot, ahonnan újabb érélyes felszólítás jött és ebben

a városi elnököt teszik anyagilag felelőssé,

ha a minisztérium rendelkezését nem hajtja végre és ebből kifolyóan valami kár érne a vá-

rosra három millió dinár és egy-egy uttal annak tisztázását is követelte, hogy miként keletkezett a vámraktár építésénél az egymillió dináros pótmunka.

rost.

Dr. Borota Branisláv városi elnök ezért a múlt péntekre ülésre hívta össze a városi tanács tagjait. Az ülést azonban nem lehetett megtartani, mivel az ülésen nem jelent meg a szükséges számú tanácsstag. Az ülés elhalasztása után december 2-án konferenciát tartottak a városi elnöki hivatalban és ezen a megbeszélésen dr. Borota Branisláv városi elnökön kívül megjelent a közlekedésügyi minisztérium kiküldöttje és a Tunner és Wagner cég megbízottja. A megbeszélésen azonban nem hoztak semmiféle határozatot, mert a Tunner és Wagner cég képviselője nem tudta pontosan kimutatni, hogy mennyi a cég vesztesége az esetben, ha a szerződést felbontják és ezért néhány napi haladékot kért, hogy erre vonatkozólag pontos kalkulációt készítsen. A közlekedésügyi minisztérium kiküldötte ehhez hozzájárult és így csak

néhány nap múlva ülnek ismét össze megbeszélésre, hogy megállapítsák azt az összeget, amelyet a cég követel a szerződés felbontása esetén.

A megbeszélés után ismét ülésre hívja, össze dr. Borota Branisláv városelnök a városi tanács tagjait és ezen az ülésen ismeretik a város álláspontját a közlekedésügyi minisztérium azon felszólítására, hogy bontsa fel a partfal kiépítése ügyében a Tunner és Wagner céggel megkötött szerződést.

A noviszádi városházán nagy érdeklődéssel várják az ügy további kiminételét, főleg azért, mert az anyagi felelősség kérdését is tisztázni akarják. A városházán az a felfogás, hogy

a közlekedésügyi minisztérium nem kötelezheti a várost arra, hogy felmondja a Tunner és Wagner céggel megkötött szerződést,

amely teljesen magánjellegű. A legközelebbi napokban valószínűleg már el is dől ez a nagyfontosságú kérdés.

Bekövetkezhet-e az ex-lex a szentai katolikus hitközségben

Ilyen cím alatt a Szentai Friss Újság december 2-i számban fejtegetést közöl és a hitközségi ügyeket jól ismerő (?) közéleti ember által magyaráztatja meg a kérdést, amely a szentai katolikus polgárságot erősen foglalkoztatja: kinek van joga a hitközségi költségvetés elkészíteni és megszavazni, vagyis elfogadni. A Szentai Friss Újság szerint az illető közéleti ember „hivatali állásánál fogva is jártassággal bír az egyházi törvényekben és különös ismerője a szentai hitközségek alapszabályainak”.

Minthogy pedig az egyházi törvényeknek és a szentai hitközségek alapszabályainak ismerete nem lehet csak egy közéleti ember kiváltsága, én is egy alaposabb jogi tudású és a hitközségi életben Szentán mindig tekintélyes szerepet vívó egyénhez fordultam felvilágosításért a szentai és az általános hitközségi közigazgatás tekintetében. Nyilatkozatát az alábbiakban ismertetem:

A római katolikus hitközségek alapszabályai, — amelyeket nem az egyes hitközségek önkormányzata, hanem az egyházmegyei hatóság alkotott meg és adott ki az egyes hitközségeknek, — még bizonyos önkormányzati elveket tartalmaznak. De az egyházmegyei hatóság által megszabott ügyrend már nem ad szabadkezet az önkormányzatnak, mert amellett, hogy teljesen új intézményeket létesít — melyeket az alapszabályok nem ismernek — még az is kimondja, hogy egyedül és kizárólag az egyházmegyei hatóság által értelmezhető és változtatható, vagy semmisíthető meg. A hitközségi képviselő pedig az ügyrend szerint, csak az ügyrend keretében hozhat intézkedéseket.

Teljesen laikus magyarázat szerint tehát nem az alapszabályok intézkedései az irányadók, hanem az ügyrendéi, holott jogi szempontból vitás esetben az alapszabályok intézkedései a mérvadók, amelyekkel ellentétes bármily későbbi intézkedés, alapszabály módosítás nélkül, nem lehet hatályos. Mert míg az alapszabályokat, a hitközségek elfogadása után, úgy az egyházi, mint a világi felsőbb hatóságok jóváhagyták, addig az ugynevezett ügyrendek csak egyházi hatóságok által vannak egyoldalúan kiadva és így azoknak az alapszabállyal szembenálló intézkedései jogilag semmiesek és a világi hatóság útján semmi esetre sem érvényesíthetők. A hitközségi adó behajtásánál pedig a hitközségek a legtöbb esetben kénytelenek a világi hatóságok segítségét igénybe venni. Am egy alapszabály ellenesen felállított és működő bizottság, vagy intézmény által kivetett, elfogadott adó behajtásához a világi hatóság nem köteles, de az adófizetők tiltakozása esetén nem is jogosult segédkezet nyújtani.

Már most lássuk mennyiben van igaz az illető közéleti, egyházzal jártas embernek, amikor azt állítja, hogy „az ugynevezett választási bizottságnak nem csak a választások előkészítése és levezetése a kötelessége, hanem az időközben felmerült és a hitközségeket érintő összes oly ügyek elintézése, amelyek halasztást nem tűrnek. Ilyen természetű.” — írja a cikkíró, — „a költségvetés előkészítése is, amely időhöz kötött”.

Elsősorban is az a kérdés döntendő elmondotta az informálóm, — hogyan alakul és milyen szabályzat alapján a „választási bizottság”. Az alapszabályok ilyen bizottságot nem ismernek. Ezt az intézményt, úgy látszik, egy kényszerhelyzet hozta létre, amelyet már az alapszabályok megalkotásánál tekintetbe kellett volna venni; még

pedig abban a pontban, amelyben a hitközségi képviselőről van szó. Gondoskodni kellett volna ugyanis már az alapszabályokban arról, hogy ki képviselje a hitközséget akkor, ha a választott képviselőtestület mandátuma lejárt és az új képviselőtestület még nem alakulhatott meg. Erről nem történt gondoskodás a bácsi római katolikus egyházmegye alapszabályaiban, hanem később egy ugynevezett választási ügyrend állította fel a választási bizottságot, amelyre ugyanezen választási ügyrend olyan jogokat ruház, amelyek az alapszabályokban kizárólag a hitközségi képviselőtestület és egyháztanács számára vannak fenntartva. Ilyen fontos intézményt alapszabálymódosítás nélkül nem lehet és nem szabad beállítani, mert akkor megtörténhetik az, ami ugy látszik nálunk lassanként kezd is szokássá válni, hogy nem a hívők hibájából, hanem az arra illetékes tényezők önkényéből egy választási bizottság fenntartásával és az esedékes választások ki nem írásával, el nem rendezésével a hitközség önkormányzati joga elsikkad és apránként teljesen el isenyészik, csak papíron lesz látható, a valóságban azonban nem lesz meg.

Előrebocsátva azt, hogy az egyházi igazgatás terén az egyházi hitélet, vagy erkölcsi életellenes magatartás esetén feltétlenül jogosult a legfelsőbb egyházi hatalom kíméletlen alkalmazása, amely az egyházból való kiközösítésben is megnyilatkozhat: de az egyházhhoz tartozó, hívek önkormányzatát szabályozó alapszabályokban foglalt jogok éfközösítése, vagy elsikkasztása ott, ahol erre semmi jogos ok nincs, — a legnagyobb visszataszítást szüli a hívek körében, akikben azt a gondolatot kelti, hogy azért tartoznak csak valamely egyház kötelékébe, hogy annak csak terheit viseljék, amelyet minden feltétel és ellentmondás nélkül, ha még oly igazságtalanok volnának és jogtalanul, vagyis arra jogosult önkormányzati testületek hozzájárulása nélkül hozottak is, — kötelesek elszenvadni. Ez esetben a hívők csak fej és akarat nélküli bábuk volnának, akik részére felesleges is alapszabályokat alkotni.

Tudomásom szerint azonban a római katolikus egyház azon egyházak közé tartozik ahol — a hitélet és erkölcsi élet szabályozásának kivételével — az egyház anyagi ügyei nek intézésében a hívek is szerepet nyernek önkormányzati szerveik útján.

Ezek előrebocsátása után informátorom felhívta figyelmemet a bácsi egyházmegye római katolikus híveinek hitközségi alapszabályaira, jobban mondva annak főbb intézkedéseire, melyeket röviden leközlök, hogy ne csak a szakértők, de a hívek is láthassák, kinek van igaza az ex-lex állapotot illetőleg.

A római katolikus hitközségek alapszabályait, a bácsi egyházmegyében, Szuboticán, a bácskai apostoli kormányzó, Budánovics Lajos 1923. szeptember 24-én hagyta jóvá, míg a vallásügyi miniszter helyettese, a közoktatásügyi miniszter 1924. október 3-án látta el jóváhagyásával. Ezen alapszabály 15 paragrafusban foglalja össze a római katolikus hitközségek szervezetét, működését, felosztását. Az alapszabályok 6. paragrafusa szerint: „a hitközség jogait és kötelességeit képviselője útján gyakorolja, amelyet a hitközség nagygyűlése választ”.

A 7. § szerint: „a képviselő testület évente legalább kétszer tart gyűlést: az utolsó évnegyedben a költségvetés elfogadása, az első negyedben a zárszámadások jóváhagyása végett. Választja a különféle bi-

zottságokat, világi elnököt, jegyzőt, pénztárnokot és hivatalnokokat”.

A 8. § értelmében: „az egyház tanács végzi a megadóztatást, előkészíti a költségvetés számára a költségvetést és a zárszámadásokat. Kötelessége gondoskodni mindarról, ami azon római katolikus plébánia szellemi és anyagi ügyeit előmozdítja. Hatáskörébe tartoznak mindazon jogok és kötelességek, amelyeket a képviselőtestület magának fenn tart.”

A 9. § szerint: „valamennyi bizottságnak határozatai csak akkor bírnak jogerővel, ha azokat az egyházmegyei hatóság jóváhagyja. Az egyházmegyei hatóság a képviselőtestületet feloszthatja és új választásokat rendelhet el”.

A 11. § szerint: „az ügyrendet az egyházmegyei hatóság szabja meg”.

Az itt szó szerint idézett hitközségi alapszabályzati pontok, — informátorom szerint — a katolikus híveknek bizonyosfokú önkormányzatot biztosítanak, amelyet azonban nagyrésztben illuzoriussá tenné „a hitközségi ügyrendjé”-nek keresztelt főszabályzat, amelyet a fentiek szerint az egyházmegyei hatóság szab meg, ha az az alapszabályokkal szemben jogi érvénnyel bírna.

Ilyen ügyrendet adott ki az egyházmegyei hatóság, amelyet Budánovics Lajos, apostoli kormányzó 1924. november 25-én kötelezőnek rendelt el a bácsi egyházmegye római katolikus hitközségei számára. Ezen ügyrend 178 paragrafusban tárgyalja a hitközségek belső és külső szervezetét és azok kötelességeit. Voltaképpen tehát ez volna szánva a hitközségek valódi alapszabályzatának. Csakhogy ez nincs a világi illetékes felsőbb hatóságok által jóváhagyva és így annak egyes intézkedései, amelyek az alapszabályokkal esetleg ellentétben állanak, nem nyerhetnek hatósági jogsegélyt.

Még inkább ez a helyzet a még sokkal később kiadott ugynevezett „választási ügyrend”-re vonatkozólag, amely ismét 42 pontban foglalja össze a választás körüli intézkedéseket s annak egyik pontja létesíti a „választási bizottságot”; reabizván a választás előkészítését és a „sürgős” hitközségi ügyek elintézését, az új képviselőtestület megalakulásáig.

Nyilvánvaló, mondotta tovább informátorom, hogy a választási ügyrend nem adhat olyan jogokat egy bizottságnak, amilyennel csak alapszabályok ruházhatják fel az arra illetékes és az alapszabályban határozottan megjelölt szervezeteket és intézményeket, tehát a képviselőtestületet és egyháztanácsot. Az is nyilvánvaló ebből, hogy a választási bizottság a főfeladatán, vagyis a választás előkészítésén kívül, csak is a sürgős hitközségi ügyeket, tehát az adminisztrációs ügyeket intézhetné el, de semmi esetre sem a képviselőtestület és az egyháztanácsnak, az alapszabályokban meg határozott, kizárólagos hatáskörébe tartozó ügyeket, mint amilyenek az évi költségvetések elkészítése és elfogadása, kegyuri jogok gyakorlása stb. Jóakarát hiánya nélkül elképzelhetetlen olyan helyzet a hitközségi életben, hogy a hitközségi választásokat kellő időben meg ne lehetne tartani, amely esetben pedig nincs szükség egy alap szabályellenes, képviselőtestületi hatáskörrel felruházott választási bizottságra.

A hitközségek ügyrendjének 52 §-a értelmében: „Ha a viszonyok nem alkalmasak új választások megejtésére és a képviselőtestület az 51. § szerint fel van oszva, vagy új választás után a képviselőtestület újra fel kell oszlatni, vagy ha a képviselő többsége nem akarja teljesíteni kötelességeit, az egyházmegyei hatóság további rendelkezéséig, a hitközség ügyeinek vezetésére kinevezhet egy biztost, vagy bizottságot. Ezeknek hatáskörét meghatározza a kinevezési okmány”.

Ezen szakasz ellentétben áll az alapszabályokkal, hol az van megírva, hogy „az egyházmegyei hatóság a képviselőtestületet feloszthatja és új választásokat rendelhet el.” Tehát az alapszabályok nem adnak jogot az egyházmegyei hatóságoknak arra,

hogy biztost, vagy bizottságot nevezhet ki a hitközség ügyeinek vezetésére, további intézkedésig, mert ez teljesen illuzóriussá tenné az önkormányzati jogot, amelyet előbb már megadott. Nem állithatom azonban azt mondotta informátorom, hogy ilyen bizottságra, a választás előkészítése céljából nem lenne szükség, de, hogy azután teljhatalommal intézhesse a hitközségek ügyeit, ahhoz az egyházi és világi főhatóságok által jóváhagyott, alapszabályokra, illetőleg alap szabály módosításra volna szükség, mert másként az ilyen bizottság, vagy biztos által megállapított adót közigazgatási hatósági se gely igénybevételével jogilag nem lehet behajtani, sem annak más intézkedéseire köz hatósági személyt nem lehet igénybe venni.

Eddig tart informátorom fejtegetése.

Mindezek ismerete szükséges ahhoz, hogy a szentai belvárosi hitközség mai helyzetét megérthessük.

Mint már korábban megírtam, Szentán az öt hitközségben még ez év első felében megtartották a hitközségi választásokat. Négy hitközség választását az egyházmegyei hatóság jóváhagyta, míg a belvárosi választást megsemmisítette olyan ok miatt, amely miatt a többi választásokat is meg lehetett volna semmisíteni és meg kellett volna semmisíteni, ha az tényleg fennállott volna. Ezen ok a szavazás titkosságának megsértése. A megsemmisítési végzéssel egyidejűleg az új választást is elrendelte a főhatóság, de a választási bizottságot illetőleg olyan utasításokat adott ki, amelyeket a bizottság érthetetlennek tartott, mert ellentmondásokat tartalmazott. Ezért hivatalos felterjesztésben arra vonatkozólag kért felvilágosításokat a főhatóságtól még ez év augusztusában, de felterjesztésére választ nem kapott. A főhatóság nem oszlatta fel a választási bizottságot, s így az a választási ügyrend értelmében és a főhatóság utasításai alapján a hitközség sürgős ügyeit tovább is intézte és intézi, habár az alapszabályok szerint bizonyos ügyek intézésére a képviselőtestületnek és az egyháztanácsnak van joga és így azok elintézésére a választási bizottság nem illetékes.

Kérdés azonban, hogy a választási bizottság ilyen működéséhez mit szólnak a hitközségi adófizetők hívek, akik hibásak abban, hogy még mindig nincs hitközségi képviselőtestületük. Az általános hangulat az, hogy a választási bizottság munkája alapszabályellenes az itt kifejtett okokból. Nehezményezik azt is, hogy az egyházmegyei hatóság nem intézte el a választási bizottság 5 hó előtt hozza intézett felterjesztését és nem rendelte el az új választásokat, amelyeket szeptember hó végéig meg lehetett volna tartani; tehát még mielőtt az országos gyász miatt annak megtartása lehetetlenné vált. A választások kiírását az összes szentai hitközségek közös testületéből, de az egyháztanácsok közös értekezletéből is kérték, jelezvén ezzel, hogy a hívők részéről annak nincs akadály.

Most pedig, minthogy az országos gyász letelte után a hitközségi választások kiírásával semmi hivatalos akadály nincs, méltán várhatják a szentai belvárosi hívek hogy hamarosan végetvet az egyházmegyei hatóság az alapszabály ellenes állapotnak, amely hitközségük békéjét felborulással fenyegeti és a hitközségi adófizetőket az exlex állapotba hozza, amit ugyan sokan megelégedéssel vesznek tudomásul.

Nagy tévedésben van a Szentai Friss Ujság jogi szakértője abban is, hogy a belvárosi képviselőtestület fenn nem állása esetén meg lehet szavazni a közös kiadásokat a belvárosi hitközséget illetőleg is, mert a hozzájárulásuk lehetőségének kizárásával hozott teher, önkormányzati rendszer mellett jogilag nem terhelheti a kizártakat, csak azokat, akik azt megszavazták. Így azután mindinkább előtérbe nyomult az egyes szentai hitközségek teljes különválásának eszméje, amely mind szélesebb körben kezd elterjedni a hívek körében, annál is inkább mert a szenta-tornyosi hitközség már elvált

a négy városi hitközségtől és szép rendben és csendben tovább végzi feladatát.

Ami végül a Szentai Friss Ujság cikkének azt a kitételét illeti, hogy „a Reggeli Ujság” cikke „valószínűleg sugalmazott”, arra nézve megnyugtatom az említett lap cikkíróját, hogy csak annyira volt az a cikk

sugalmazott, mint amennyire az volt az ő válaszcikke. Mindenesetre a lelkiismeretes újságíró nem a levegőből szedi a cikkeit, hanem alapos ismeretek és a helyzet tanulmányozása után veszi kezébe a tollat, hogy komoly kérdésekhez hozzászóljon.

Varnyu Tivadar.

Nagy ünnepekkel ülik meg a vrbászi katolikus templom félszázados jubileumát

Hoinap délelőtt 9 órakor kezdődnek az ünnepek

Vrbászról jelentik: Szombaton, a vrbászi katolikus bucsu napján ünneplik meg a vrbászi katolikus templomuk ötven éves fennállásának jubileumát. Az ünnepekre hetek óta folynak az előkészületek, különösen a Léh Pál kántor vezetése alatt álló énekkar és a nőegylet tevékenykedik nagy buzgósággal.

Az ünnepek reggel kilenc órakor ünnepi hálaadó misével kezdődnek. A szentmisét a járási esperes, dr. Atzél Gyula bresztováci plébános celebrálja nagy papi segédlettel. Az ünnepi beszédet szerb, magyar és német nyelven Vlaovich Jakab Szubotica szentgyörgyi káplán tartja, akit ebben a templomban kereszteltek és ugyancsak itt mondotta első miséjét. A hálaadó mise után az ipartestület dísztermében tartják meg a hitközség diszkozyülését. A pápai himnusz elnéklése után Tittl György vrbászi plébános mondja a megnyitóbeszédet,

mely után dr. Atzél Gyula esperesplébános ünnepi beszéde következik. Azután a hitközség világi elnöke Kramer Márton tart előadást a hitközség és templom ötven éves történetéről.

Az ünnepi mise keretében az egyházi énekkar Léh Pál kántor vezetésével Schöpf Ferenc hatodik vasárnapi miséjét adja elő zenekísérettel.

A diszkozyülés után a Punhalák-féle kávéház különtermében ünnepi ebéd lesz. A banketten mint meghívottak résztvesznek Rupp Ferenc járási főszolgabíró, Rumpf Pál báni tanácsos, novivrbászi községi elnök, Jovanovic Dimitrije novivrbászi főjegyző, Milovancev Ilija sztárivrbászi községi elnök, Krsztics Mita sztárivrbászi főjegyző, továbbá az esperesség egész pap-sága és több mint száz vendég. A hitközség a tervezett esti mulatságtól az országos gyász folytán eltekintett.

A pénz, kérem, nem minden

Egy ügyburogó statisztikus, üres óráiban sorra vizsgálta az elmúlt generáció milliómosait, számszerűleg és korukat illetően, mert fölöttébb érdeklődött aziránt, hogy a pénzen megvehető jólét kinyújtja-e az emberi kor átlagát. A vizsgálat, a statisztikus szerint ragyogó eredménnyel végződött. A számszerűbevetések tudora megállapította, hogy a milliómosok átlagosan nem kevesebb, mint 73 esztendeig élnek. Ami csinos is. Csak ott hibázott a buzgó kutató, amikor megállapításához azt fűzte hozzá, hogy lám, még az emberöltő dolgában is — a pénz beszél és a kutya ugat. Hát itt van a tévedés. Mert egy másik számvetés már régebben megállapította, hogy a filozófusok a leghosszabb életűek, átlagosan 80 esztendőt értek meg, pedig hát ők, kevés kivétellel, nagyon messze estek még a polgári jólétől is. A valójában a legörvendetesebb az, ha valaki filozófus, no meg egy-két millióskája is van a lábujzhegyén...

Egy cica öröksége

Cecil Carus Wilson angol geográfus a napokban meghalt és fölöttébb érdekes végrendeletet hagyott hátra. Tekintélyes vagyonának a rokonság várakozásának megfelelő elosztása mellett szép kis summát hagyott a londoni állatvédő egyesület számára is azzal, hogy kedvenc macskájáról, annak ki mulásáig, lelkiismeretesen gondoskodjanak. A macska táplálására fordítandó összeget nem sokban jelölte meg a végrendelező, heti öt sillingben, azaz mintegy negyvenöt dinárban, azt azonban szigorúan kikötötte, hogy ebből az egész hagyaték elvesztésének terhe mellett elesipni nem szabad. Az egy napra eső 6 és fél dinárból májat, tejet, darálthust kell venni a cicusnak. Ami igazán bőszes koszt egy polgári macskának. Pláne ha tudná a kis jószág, hogy a pompás abnálásból semmiféle szanalás nem csöppent heti ki.

Milyen erős szél dönti fel az embert?

A számítások szerint az óránként 130 kilométeres sebességgel száguldó vihar a felnőtt emberre mintegy 170 kiló súlynak megfelelő erőt fejt ki. Ember legyen a talpán, aki ennek ellenáll!

Az 50 kilométeres szél 2 kilónyi nyomást fejt ki — tenyérnyi területen. 65 kiló méteres sebességnél a nyomás már 3,5 kiló. Ha pedig a sebesség 100 kilométeresre fokozódik, akkor a tenyérnyi felületre ható erő 8 kilógramra szökken. Könnyen elképzelhető, hogy ez a szél már leszaggatja a cégtáblákat, embereket dönt fel, fákat tör derékba és benyomja a kirakatablakot, hiszen egy 3x2 méteres kirakattábla nem kevesebb, mint 4800 kilónyi súllyal feszül.

— A „halálváros”. Londonból jelentik: Angol motoros körökben halálvárosnak hívják Walsallt, egy kis staffordshirei várost, amelynek keskeny, kanyargó, öreg házak tól szegélyezett, két kilométer hosszú főuccája több baleset színhelye volt, mint bár mely más angol város. Ez év novemberének közepéig Walsallban 15 ember halt meg és 245 ember szenvedett többé-kevésbé súlyos sérüléseket közúti baleset következtében. Az angol közlekedési miniszter most elrendelte, hogy Walsallban az autók és motorosok csak 18 kilométer sebességgel közlekedhetnek.

— Okkult jelenség egy házban. Saragosában különös kísértetjárás tartja izgalomban a kedélyeket. Egy házban napok óta rejtélyes hangokat hallanak anélkül, hogy a hangok eredetét meg tudnák állapítani. A házat nemcsak esendőrök, hanem építészek is átkutatták, sőt elmeorvosok is megjelentek a helyszínén. A rejtélyes „szellem” valószínűleg párbeszédet folytat a kutatókkal. A titokzatos ügy felderítésére most építészekből álló bizottságot küldtek ki, amely a padlástól a pincéig a legalaposabban megvizsgálja az épületet.

HALLO

Bukaresti

A bukaresti törvényszék egyik tárgyalótermében két ügyvéd megvert két másik ügyvédet, mert megszegték a szerdán kimondott ügyvédi sztrájkot.

Bécs

Seitz Károlyt, Bécs város volt szociáldemokrata polgármesterét szabadlábra helyezték.

Ausztriában a jövőben csak kormányengedéllyel lehet cukorgyárat alapítani, tekintettel arra, hogy Ausztriában már hét cukorgyár működik.

Most már bizonyosra veszik, hogy Klemens Krauss nevezik ki a berlini állami opera igazgatójává, míg Furtwaenglert a bécsi opera szerződési harminc estére.

Sanghaj

Csanekai-ek marsall a kínai utasítás munkájának meggyorsítása érdekében tizenhat tartomány kormányzójához köriratot intézett, amelyben elrendeli az általános munkakötelezettség bevezetését. Az utépítési, erdőirtási és egyéb közmunkákra vonatkozó terveket záros határidőn belül a marsall főhadiszállásán be kell nyújtani.

Moszkva

Marchandea francia kereskedelmi miniszter hat szakértő kíséretében Moszkvába érkezett. A francia minisztert megérkezősekor Rosenholz külkereskedelmi népbiztos, Alphans francia követ, Simon ezredes, francia katonai attasé és a francia követség személyzete fogadták. A francia kereskedelmi miniszter az újságíróknak kijelentette, hogy azért jött Moszkvába, hogy Franciaország és Oroszország gazdasági együttműködését megerősítse.

Párizs

A kamara pénzügyi bizottsága elfogadta azt a törvényjavaslatot, amely különleges adókkal terheli meg a Franciaországban dolgozó külföldi munkások keresetét. Ez az adó évi 18 ezer frankig terjedő munkabérenél a munkabér egy százalékát, 18 ezer frankon felüli munkabérenél pedig a munkabér öt százalékát teszi ki. A külföldi művészek, főleg a zenészek és énekesek ugyanilyen elbírálás alá esnek.

A francia hadügyminiszterium közlése szerint a gázvédelemhez szükséges polgári gázálarokokat az állami költségvetés terhére szerzik be.

London

Ulm oceanrepülő hús hadihajó és nagy számú repülőgép keresi, de minéddig még nem akadtak nyomára. Az egyik amerikai repülőgép szikratávírón közölte, hogy Honolulu-tól mintegy 400 kilométernyire uszó tárgy hanykolódik a hullámokon. A hatóságok lemondtak arról, hogy Ulmot élve megtalálják.

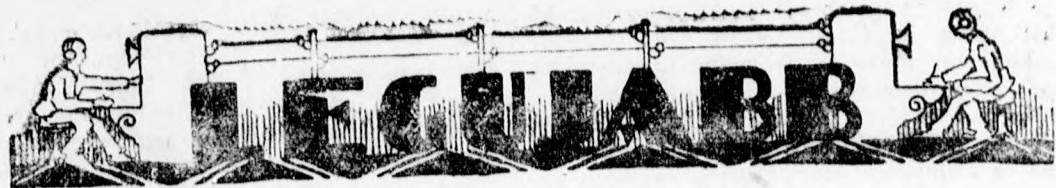
Los Angeles

A kaliforniai Moyavban a híres klondikei aranymezők gazdagságával vetekedő dus aranymezőkre akadtak.

Friedrichshafen

Az új német óriás léghajó a „Z.129”, amely most épül Friedrichshafenben. Hindenburg nevét fogja viselni. A Zeppelin tervezői bizonyosra veszik, hogy az új léghajóval jobb eredményeket érnek el, mint a Graf Zeppelinnel, amely ötvenháromszor repült át az Óceánt.

Hirdessen a Reggeli Újságban!

Lelkesedik a Népszövetség

Végleges megegyezés a Saar kérdésben

A Népszövetség tanácsa tegnap délelőtt a saarvidéki hármashozottság jelentését vitatta meg. Az ülésen, amely kevéssel 11 óra után kezdődött a tanács tagjai sorra felszólaltak és

örömmük nyilvánították az elért megegyezés felett.

Köszönetet mondtak a hármashozottságnak és bejelentették kormányuk csatlakozását a bizottság jelentéséhez.

Laval francia külügyminiszter megismételte előző napi kijelentését, hogy

**Franciaország elfogadja a nemzetközi rend-
őrség tervét, a rendőrség felállításában azon-
ban nem kíván résztvenni.**

Franciaország a népszavazás eredménye ellen kifogást nem tesz, a Saar-vidék sorsa feletti döntést a Népszövetségre bizza.

A francia külügyminiszter nagy elismeréssel adózott Aloizi munkájának, amely nagymértékben fejlesztette a békülékenység szellemét.

Eden angol főpecsetőr szintén örömet fejezte ki az eredmény felett. Lítvinov szintén csatlakozott az üdvözlőkhöz. Ezután Aloizi báró köszöntö meg az üdvözléseket, majd Benes dr. az elnöki székből az egész tanács nevében fejezte ki örömet. A tanács meglepéssel látja, hogy az utóbbi időben az érdekelt államok között és

**általában az európai politikában bizonyos
megnyugvás állott be, ami kedvező előjel a
további fejleményekre.**

A tanács reméli és kívánja a megnyugvás fenntartását és a vállalt kötelezettségek tiszteletben tartását, mert így szolgálja a békét. Benes dr. ezután kijelentette, hogy a tanács egyhangulag elfogadta a bizottság jelentését, s ezzel a gyűlés véget ért.

Álarcos banditák vakmerő betörése Becskerekén

A támadók késszurással súlyosan megsebesítették Hacker Ignác kereskedő feleségét — A becskerekéi rendőrség elfogta a tetteseket

Becskerekéről jelentik: Vakmerő rablótámadás történt a szerdára virradó éjjel Becskerekén a forgalmas Beogradzka utcán. A tettesek amerikai gangszterekhez hasonló vakmerőséggel hatoltak be Hacker Ignác né ismert becskerekéi kereskedő házába és onnan 1200 dinárt raboltak el. Özv. Hackernának az utcai fronton jólmenő fűszerüzlete van, az üzlet mellett keskeny folyosó vezet a lakás konyhájába, ahonnan jobbra Hackerné Hubert Dezső nevű 57 éves testvéröccse, balra pedig özv. Hackerné szobája nyílik. Ebben a szobában özv. Hackerné együtt lakik két felnőtt leányával, Irénnel és Honkával. Hubert Dezső éjjel két óra tájban arra ébredt, hogy valaki a kis kaput fessegeti, a következő pillanatban a kapu felpattant és a folyosón lépteket hallott. Rosszat sejtve villant gyújtott, a támadót azonban ez sem riasztotta el. A következő pillanatban belépett a szobába egy parasztruhába öltözött zömök vállas alak. Mélyen szemére huzta sapkáját, arcát álarc fedte, jobbában pedig hatalmas kést szorongatott. Az idegen csupán ennyit mondott vészjelzős hangon idegenszerű kiejtéssel:

Novac!

Hubert nem vesztette el lélekjelenlétét, hanem nekiugrott a támadónak és birokra kelt vele.

Élethalálharc kezdődött közöttük, a rabló erősebbnek bizonyult és hatalmas ütéssel leterítette az idős Hubertet, aki eszméletlenül maradt fekve.

Közben társa a másik helyiségbe, Hackerék szobájába nyitott be. Ez a rabló 18—20 év körüli fiatalember volt, szintén álarcot viselt, ruházata fenn csukott szürke zubbonyból állott, arcát szürke álarc fedte. Az elsőhöz hasonlóan, ez a támadó sem beszélt sokat, hanem szintén egy szóval pénzt kért: „Novac!”.

Hackerné és két leánya rendkívül megijedt és rimázkodni kezdtek, időközben azonban bejött a betörő társa is, aki már szegzett Huberttel. A két

álarcos láttára Irén az éjjeliszekrény fiókjából 1200 dinárt nyújtott át az egyiknek, mire a banditák eltávoztak. Előbb azonban

a fiatalabbik késével az asszony felé szurt és súlyos sebet ejtett rajta.

A két rablóhoz az utcán csatlakozott harmadik társuk is, aki egész idő alatt a kapunál őrt állott.

Időközben ajulásából magához tért Hubert Dezső is. Kiugrott az ablakon. Az ugrás azonban oly szerencsétlen volt, hogy

az ablakból a nyitott pincegödörbe esett és lábát törte.

Hackerék segélykiáltását meghallotta egy arra haladó bérkocsis, kérésükre elhívta dr. Radulovic Kornél orvost, aki első segélyben részesítette a sebesülteket és értesítette a rendőrséget.

A rendőrség azonnal kiszállt a helyszínre. A nyomozást Radojesics Sztovan bünygi kapitány vezette, aki Hackerék kihallgatásából megtudta, hogy néhány nappal ezelőtt géppel fát vágattak és fehérséges, hogy azok közül volt valaki a támadó. Ezt a feltevést megerősítette az a körülmény is, hogy

a támadók távozása után benzinszag terjedt a szobában.

A délelőtti nyomozás során a rendőrségnek feltűnt, hogy Boszilykó Dénes 22 éves és Scharban Demeter 18 éves csavargók a „Fehér hajóhoz” címzett vendéglőben feltűnően költenek és boldog boldogtalant traktálnak. Előállították őket a rendőrségre, ahol előbb tagadtak, de

a keresztkérdések sulya alatt beismerték a tettet.

Elárulták harmadik társukat is, ennek nevé a rendőrség a nyomozás érdekében egyelőre titokban tartja.

Boszilykó és Scharban régi ismerőse a rendőr-
ségnek és több ízben voltak lopás miatt elítélve.

HIREK

Reggeli Újság

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Noviszád, Kralja Petra ucca 30., I. emelet. Telefon 21-37, éjjel 20-58.
Szubotica, Knjazza Mihaila ucca 2. Telefon 6-70

Előfizetési ára egy hónapra 18 dinár, 3 hónapra 50 dinár. Külföldön 1 hónapra 30 dinár, három hónapra 90 dinár. Egyes szám ára hétköznapokon fél dinár, vasárnapon 2 dinár

Megjelenik hétfő kivételével mindennap reggel.

Jön a hideg

Európa legnagyobb részén szeles és csapadékos az időjárás. A földrész nyugati felében rendkívül enyhe az idő, keleten igen hideg. Az éles hőmérséklet-válástól tegnap reggel a Kárpátok keleti lejtője és a Visztula között feküdt. Jugoszlávia legnagyobb része tegnap még élvezte a meleg levegőt, esőt csak elvétve jelentettek csekély mennyiségűt.

A legközelebbi 24 órára ködös idő várható, az északi részekben esetleg havazás. A hőmérséklet fokozatosan süllyed.

Vizállás

A Duna Esztergomig árad, lejjebb apad igen alacsony vizállású. Noviszádnál tegnap 131 centiméter volt a Duna vizállása. A tegnapielőtti helyzettel szemben négy centimétert apadt.

— **Molti magyarok Oplenácon.** December 14-én, különvonaton, vagy hajón nagyobb molti küldöttség zárandokol Oplenáca-ra, hogy lerójjá kegyeletét Felszabadító Nagy Petar és Egyesítő Vitéz Alekszandar király sírjánál.

— **A szuboticiai férfikongregáció fogadalmi ünnepsége.** A szuboticiai férfikongregáció 3-án, szombaton délután fél 6 órakor nyilvános fogadalmi ünnepséget rendez a Szt. György plébániatemplomban. Az ünnepség műsorát más helyen ismertetjük.

— **Nemes tánciskolájában** (Kralja Alekszandra 7) kurzus felnőtteknek, 10-én, hétfőn este 8 órakor.

— **Kulturstev rendezett a muzslyai tűzoltótestület.** Szombaton este kitűnő műsoru kulturstevét rendezett a gornyamuzslyai önkéntes tűzoltótestület, Nagy János hozzáértő rendezésében. A műsor első számában nagy sikere volt Bene Gizinek, aki iskolázott szép szoprán hangján hatásosan adott elő két államnyelvű dalt. Utána Nagy János szavalta el Vörösmarty Vén cigány című halhatatlan versét. Az est legnagyobb sikere Török Rezső parasztkomédiája volt. Sinkó Erzsébet, Miklós Matild, Tapay Pál és Agoston István játékát kell elsősorban kiemelnünk — de jól alakították kisebb szerepüket Tavasz Károly és Marki János, valamint a kis Sinkó Pisti. A közönség sokat mulatott és vörösrre tapsolta tenyerét, ami újabb hasoló est megtartására kötelez.

— **Olyan gépet sikerült konstruálnunk, amilyent még soha eddig nem hallott.** Orion Rádió Művek. Eladja kedvező részletfizetésre is **GELO, Futaski put 9.**

— **Ismét a noviszádi Lusztig banküzlet vásárlója nyerte a tegnapi húzás legnagyobb nyere-ményét.** Az államsorsjáték tegnapi húzásán negyven. vanezer dinárt nyert a 83.936 számú sorsjegy. A szerencsés nyerő sorsjegyét a noviszádi Lusztig banküzletben vásárolta. Ugyancsak a Lusztig bank-ház egyik vásárlója nyerte a tízezer dináros nyere-ményt is a 74.032 számú sorsjeggyel.

— **Öngyilkosság Szvilolevon.** Szerdán reggel szvilolejvoi lakásán felakasztotta magát és meghalt Király Ferenc oltani 66 éves gazdálkodó. Tettének oka ismeretlen.

— **Gyomor-, bél- és anyageserebetegségek**nél, vérszegénység, sápadtság és lesó-ványodás esetében reggel éhgyomorra egy pohár természetes „**Ferenc József**” keserű-víz az emésztőszervek működését hathatósan elősegíti és így megkönnyíti a tápanyagok vérbejutását.

Holnaptól kezdve

féldinárért ad részletes rádióműsört a Reggeli Újság

Nyolcoldalas, szórakoztató és értékes melléklettel gazdagítjuk vasárnapi számunkat

A jugoszláviai magyar kisebbség legnépszerűbb napilapja, a féldináros Reggeli Újság, amelynek egyre növekvő olvasótáborra fejezi ki leghívebben értékét és súlyát, holnaptól kezdődően értékes ujtással lepi meg hívei nagyszámú seregét. Holnaptól kezdődően minden héten

szombati számunkhoz mellékeljük az egész következő hét részletes, nagy rádióműsorát, ezzel szemben a szombati számok ára éppen ugy féldinár marad, mint a többi hétköznapi számoké.

Vasárnap pedig nyolcoldalas, nagyon érdekesen megszerkesztett, értékes tartalmu mellékletet adunk a megszokott két dinárért olvasóinknak és előfizetőinknek.

Erre az ujtásra egyrészt az az elgondolás vezette a Reggeli Újság szerkesztőségét, hogy segítségére legyen minden magyar rádióhallgatónak, még azoknak is, akik nem olvassák rendszeresen a Reggeli Újságot. Sokan vannak ugyanis olyanok, akiknek

házi rádiójuk van, de nem tudnak hetenként két dinárt áldozni a napilapok vasárnapi számára.

Igy tehát a jövőben minden rádióhallgató féldinárért juthat részletes és nagy rádióműsorhoz, egyben alkalma nyílik megismer-ni a fejlődő Reggeli Újságot.

Bizonyos azonban, hogy ezzel az ujtással olvasóink is nyernek.

— **Közel 700 nyul a szentai körvadászat eredménye.** Szentáról jelentik: A szentai első vadászársaság vasárnap tartotta az első őszi körvadászatot. A körvadászat igen szép eredménnyel végző lett. A körvadászaton, amelyet az adai határ mentén a mákosi parton tartottak meg, 46 vadász részvételével 700 nyulat és rengeteg foglyot ejtettek el.

— **Vasárnap karitászt lesz Szentán.** Szentáról jelentik: Gere Vince szentai munkástelepi plébános rendezésével az idén is megtartják a szokásos karitászt estét. A karitászt est vasárnap, december 8-án lesz, az Eugen szálló színháztermében, nívós műsorral. Az est tiszta jövedelméből megkezdik a két gyermekotthonban a szegény iskolás gyermekek részére a melegtétel adását, esetleg a ruhával való ellátást is. Tekintettel az emberies célra, hisszük, hogy Szentá város közönsége teljesen betölti majd a színháztermet és ezzel hozzásegíti a rendezőset nemcsak kezdeményezésének végrehajtásához.

— **Női télikabát, pullover, flúz, fehérnemű, keztű és harisnya szükségletét FISCHER J. és FIA cégnél Noviszádon szerezzék be.**

„DREILAUFER” - Gyapjúfonál
kézimunkához eredeti gyári áron
KLEIN EUGEN üzleteiben
Noviszád, Veliki Becskerek, Szentá

Mert a rádióhallgató természetesen minél előbb szeretni megkapni a belföld és külföld nagyobb adóinak részletes műsorát. Hiszen köztudomásu, hogy milyen nagy szerepet játszik ma már a művelt ember életében a rádió, a legolcsóbb és a legjobb szórakoztató.

De különösen négy oldalal bővülő vasárnapi számunkkal kedveskedünk állandó olvasóinknak és előfizetőinknek. Eddig ugyanis csak azért nem sikerült teljesen megfelelő mellékletet adnunk vasárnap az olvasó kezébe, mert a rendelkezésünkre álló négy oldalra nem lehetett becsufolni megfelelő anyagot. Mivel azonban

olvasóink érdekét mindennél többre tartjuk, meghoztuk azt a mai körülmények között nem jelentékte en áldozatot, hogy négy oldalal emeljük a melléklet oldalazámat,

amelyeken már könnyűszerrel tudunk pompásan megszerkesztett anyagot adni.

A vasárnapi melléklet részletes tartalmát holnapi számunkban soroljuk fel, de már is megírjuk, hogy érdekes irodalmi részt, riportot, verset, rajtvényeket, sajk-rovatot, valamint egy egész oldal viccet talál ott az olvasó. Több új rovatot is bevezettünk, amelyek közül már előre is felhívjuk a házi asszonyok figyelmét „Családi kör” című rovatunkra.

Hiszük, hogy ujtásaink, melyekkel az olvasóink érdekeit kerestük, minden tekintetben öröme szolgálhatnak a Reggeli Újság híveinek és barátainak.

— **Gyomor és bélbántalmak, hasüregbeli vérpanzás, izgékonyosság, migrén, kimerültség, szédülés, szívszorulás, rémes álmok, ijedtség, általános rosszullét, a munkaképesség csökkenése** sok esetben rövidesen meggyógyul, ha a beteg néhány napon át reggel éhgyomorra egy pohár természetes „**Ferenc József**” keserűvizet iszik.

A személyazonossági igazolványok kiváltása. A noviszádi rendőrigazgatóság ezuton is közli, hogy a személyazonossági igazolványokat naponta csak délután félnégy és félhat óra között adnak ki. Minden igazolványhoz két fényképet kell mellékelni.

Karácsonyra

szép és hasznos ajándékok vegyen hozzátartozójának

A legjobb szövet-beszerzési forrás:

Kulai posztólerakat, Noviszád
KRALJA ALEKSZANDRA 14

(A Párizsi Nagy Áruház mellett)

Oriási választék, kitűnő minőség, olcsó árak!

— **Kiűzték a „mezteleneket”** Toulouseból. Toulouseból jelentik: Egy körülbelül 50 tagból álló külföldi társaság, a meztelenség mozgalmanak hívei régebben Toulouse mellett telepedett le. Most a város polgármestere nem hosszabbította meg a tartózkodási engedélyüket úgy, hogy az idegenekre vonatkozó törvény értelmében kiutasították az országból.

— **Tegyen próbát egy nyolcad kiló kávéval s győződjék meg kávéján elsőrendű minőségéről.** — Gausz Viktor, fűszerkereskedés, Noviszád, Haltér.

— **Erős, vérbő, kövér emberek** igyanak naponként, reggel éhgyomorral egy kis pohár természetes „**Ferenc József**” keserűvizet mert ez rendes gyomor és bélműködést biztosít, számottevően előmozdítja az emésztést és kitűnően szabályozza a vérkeringést. Számos szakorvosi nyilatkozat tanúsítja, hogy a **Ferenc József** viz szív- és idegbajoknak, vese- és cukorbetegeknek, valamint köszvényben és csuszban szenvedőknek is nagyon jót tesz.

— **Nedvesen tartjuk-e a szénét?** Egy német szaklap azt ajánlja, hogy lehetőleg víz alatt tartjuk a szénét, vagy legalább is öntözzük meg igen bőségesen. Tudniillik bebizonyított dolog, hogy a levegő hatásának kitett szén fűtőértékének egy részét lassu oxidálódás következtében elveszti. Ez a folyamat pedig jórészt megelőzhető, ha a szénét igen nedvesen tartjuk, vagyis vízburokkal körülvesszük. A tanács azonban bizonyos szempontból kifogásolható. Tüzeléskor ugyanis a szén nedvességének gőzzé való átalakulása szinte hihetetlen melegezt emészt fel s ez a melegmennyiség a párával együtt kiszáll a kéményem. Tehát a háztetőt fűti a háziasszony, ha nedves tüzelőszert használ.

— **Amikor a szifőr nem szívelheti a rendőrfelügyelőt.** Szomborból jelentik: Klem Mátyás prigrivicaszvetiláni gépkocsivezető, akit régebben kiutasítottak az ország területéről és aki később, miután rendezte illetőségét, visszatért Jugoszláviába, a napokban többek előtt kijelentette, hogy leszúrja Pelargies Milorad szombori rendőrfelügyelőt. A gépkocsivezetőt a rendőrség beidézte. A kihallgatásnál Klem erőszakosan viselkedett, a rendőrfelügyelőt meg is ütötte. Ennek alapján most átadták a szombori ügyészségnek, ahol hatóság elleni erőszak és régebben elkövetett család vétsége miatt megindították ellene az eljárást.

— **A szentai magyar gazdák zarándokutja.** Szentáról jelentik: A napokban érte kezletet tartottak a szentai főszozolgabirosgon, amelyen résztvettek Plavinics főszozlogabiro, dr. Szántó Gábor országgyűlési képviselő, Novoszel János, a nagyzgazdakör titkára, dr. Erdélyi István, a kisgazdakör elnöke, Rudics Ignác, a tornyosi népkör elnöke és dr. Keceli Mészáros Ferenc, báni tanácsos. Az értekezleten azt a zarándoklatot beszélték meg részleteiben, amelyet a magyar ajku gazdák rendeznek december 15-én Ófelsege Alekszandar király sirjához. A zarándokok számát hatszázra tervezik, a járási gazdákkal, gazdaköri tagokkal és Szent város előjáróságával együtt. A zarándok ut részvételi díja 80 dinár oda-vissza. A szenta-beogradi utat hajón teszik meg a kirándulók, a beograd-oplenaci utat autóbusszon. Utközben Beogradban átadják a földművelésügyi minisztériumnak azt a memorandumot, amelyben a gazdák sérelmeiket és kéréseiket fejtik ki. Jelentkezni lehet a városban Novoszel János, gazdaköri titkárnál és dr. Erdélyi János kisgazdaköri elnöknel, míg a tornyosiaknak Rudics Ignác, a tornyosi népkör elnökénél.

— **A vasutas és egyéb nyugdíjasok szövetségének noviszádi fiókja** (Futoski put, Maros féle vendéglő) értesíti tagjait, hogy tagdíjbefizetés december hó 9-én délután félhárom órakor lesz, ugyanakkor kérjük a tagdíjhátralékokat és a tüzelőanyag részleteket is befizetni. Ezuttal közöljük az igen tisztelt olvasó közönséggel, hogy tagjaink sorába felvesszük ugy a helybeli, mint a vidéki nyugdíjasokat, ugyancsak felvesszünk bárkit igen csekély havi díj ellenében pártoló tagként. Egyletünk működéséről egyébként tagjaink adhatnak bővebb felvilágosítást, valamint alapszabályaink.

— **Hibaigazítás.** A Reggeli Újság december 6-i számában, a noviszádi anyakönyvi hírek közé elírás folytán hiba csuszolt, amelyet most kijavítottunk: Póth Károly noviszádi református lelkész Tarkó Katóval kötött házasságot.

— **Ezüstlakodalom.** Frank József, a noviszádi Uránia nyomda művezetője és felesége tegnap ünnepelték szük családi körben házasságuk huszonötödik évfordulóját. Az ezüstlakodalmat ülő házaspárt bensőséges ünnepségük alkalmával jóbarátaik és ismerőseik számos jókívánsággal keresték fel.

Egy vagon buza a noviszádi inségeseleknek. Forgács Benő noviszádi nagyiparos és földbirtokos egy vagon buzát adományozott a noviszádi inségesek megsegítésére. Dr. Borota Branisláv városelnökhez intézett levelében az adományozó közli, hogy a buzát a téli nyomorenyhító akció keretében osszák szét nemzeti és valláskülönbőség nélkül a rászorulóknak között. Borota Branisláv dr. köszönettel vette tudomásul a nagylelkü adakozást.

— **Fivérek pereskedése a szentai járásbírósg előtt.** Szentáról jelentik: Sztojanovics Szlavko vezetőjárásbíró, büntető egyes bíró tegnap tárgyalta a Hahn Dezső horogosi kereskedő ellen indított bünygyi feljelentést, amelyet testvére, Hahn Béla adott be ellene. A feljelentés szerint a két testvér jogi és elszámolási viszonyban voltak egymással. Hahn Dezső meghatalmazta Hahn Bélát ötezer dinárig terjedő kifizetésekre. A kifizetések fedezésére Dezső a saját tulajdonát képező autót adta zálogképpen Bélának. Hahn Dezső azonban egy alkalommal, két ember segítségével, erőszakkal elvitette a zálogba hagyott autóját testvérétől. Bélától, mire a károsult bünyvadi feljelentést tett Dezső fivére ellen. A bíróság több tanu kihallgatása után az ítélet kihirdetését január 4-re tűzte ki.

Hatalmas tűz pusztított egy szentai tanyán

A kár 15.000 dinár

Szentáról jelentik: Hatalmas tűz ütött ki az Újfalu határában levő Jenovác Milan féle tanyán. A tűz a tanya lakóházában keletkezett és csakhamar lángban állt az egész ház. A tűzoltóság azonnal nagy felkészültséggel vonult ki a tűz színhelyére és sikerült is a pusztító elem tova terjedését megakadályozni.

A házat azonban már nem lehetett megmenteni és teljesen leégett.

csak a négy csepsz fal maradt meg. A károsult szerint a tűz martaléka lett a padláson levő 15 métermázsza zab, 2 métermázsza bab, 50 kg borsó és a lakás bútorzata. A kár közel 15.000 dinár, melynek egyrésze biztosítás révén megtérül, mert a ház 8000 dinárra volt biztosítva. Vujosevics Novak bünygyi rendőrkapitány megindította a vizsgálatot a tűz okának megállapítására.

Ha nincs nyul, jó a hajtó is

Sulyos szerencsétlenség a sztanisicsi körvadászaton

Szomborból jelentik: Szerdán reggel Sztanisicson nagy körvadászatot rendeztek. A körvadászati meglehetősen dus eredménnyel zárult, különösen ha tekintetbe vesszük, hogy nagyszámu nyulon és foglyon kívül még egy hajtó is terítékre került.

Amikor a kör összeállt, Reljin Branko községi tisztviselő be akarta csukni töltött fegyverét, azonban a puská csövét nem a föld felé, hanem maga elé irányította.

A fegyver az összecsuksánál elsült és a sörétek a vadással szembenálló Rendl Mihály hajtót találták. A sörétek 24 helyen megsebesítették a szerencsétlen embert,

aki véresen rogyott össze. Rendl Mihályt beszállították a szombori kórházba, ahol ápolás alá vették. Állapota rendkívül sulyos és

életbenmaradásához kevés a remény.

A sulyos kimenetelű vadászati ügyében megindították a vizsgálatot.

— **Aranyérmé és az ezzel járó Beldugulás, végbélrepedés, kelés, terhes vizeleti inger, májduzzadtság, derékfájás, mellszorulás, szívdobogás és szédülési rohamok esetén a természetes „Ferenc József” keserűviz használata csakhamar kellemes megkönnyebbülést eredményez.**

— **Halálozás.** Csütörtökön nagy részvét mellett temették el Szuboticán a 63 éves korában elhunyt Horváth Sándor tetőfedő mestert. A tekintélyes és közmegebecsülésben álló iparos halála mély részvétet keltett Szuboticán. Az elhunyt igazgatósági tagja volt a munkásbiztosítónak és vezető szerepet töltött be az iparostársadalomban. Temetésén barátainak és ismerőseinek nagy tömegén kívül megjelent az ipartestület vezetősege, a munkásbiztosító tisztviselői és orvosi kara. Az elhunytban özvegy Bachinger Frigyesné édesatyját gyászolja.

— **Betörés Bajsaán.** Özv. Brankov Mátza bajsai asszony házában betörők jártak. A betörők a padláról lisztet, korpát és más élelmiszert loptak el. A megindult nyomozás eredményesen halad és remélik, hogy a tetteseket hamarosan kézrekerítik.

— **Chanuka ünnepély Topolán.** A topolai „Mirjam” jótékony nőegylet a zsinagógában Chanuka ünnepélyt rendezett. A jótékony nőegylet vezetősege ez alkalommal nem feledkezett meg a szegény sorsu gyermekekről sem.

— **Kigyulladt egy bajsai üzlet.** Drenyovszki József bajsai fűszer és rövidáru kereskedő hétfő este feleségével a szomszédba ment és ezalatt kigyulladt az üzlete. A tüzet a szomszédok vették észre és azonnal értesítették a tulajdonost, aki a tüzhöz sietők segítségével eloltotta a tüzet. A rendőrség megindította a vizsgálatot a tűz okának megállapítására, mivel tüzhely nem volt az üzletben. A kár 4—5 ezer dinár. Az üzlet biztosítva volt.

Vakmerő betörés Szentaközpontjában

Szentáról jelentik: Az elmúlt éjjel vakmerő betöréses lopást hajtottak végre Szent város kellős közepén, a Vass féle vendéglőben. Ismeretlen tettesek az udvaron keresztül behatoltak a vendéglő helyiségeibe, ahol több fiókot törtek fel, de csak az egyikben találtak 60 dinár aprópénzt. Az ital-szekrényből egy liter csaszárkörtét vettek ki, amiből jócskán ittak. Az iroda helyiségbe, ahol a páncél szekrény áll, már nem tudtak behatolni, mert a kutyák vadul ugattak, amire a betörők az udvaron keresztül elmenekültek.

Vujosevics Novak rendőrkapitány erélyes nyomozást indított az ismeretlen betörők felkutatására.

Nem volt leeresztve a sorompó: négy halott

Stuttgartból jelentik: A Stuttgartból elindult D-vonat a württembergi Waichingan közepén vasuti átjárónál összeütközött egy teherautóval.

A D-vonat mozdonya és több személykocsija kisklott és felborult; a teherautó darabokra tört.

A vonat két utasa azonkívül a mozdonyvezető és a fűtő szörnyethalt, a sebesültek száma igen nagy. A vizsgálat máris megállapította, hogy a sorompó nem volt leeresztve, ez okozta a szerencsétlenséget.

Árak a budapesti terménytőzsdén és határidőpiac. Budapestről jelentik: A terménytőzsdén a készárupiac irányzata barátságos volt. Tiszavidéki buza legalacsonyabb árfolyama 16.20, legmagasabb 16.95, felsőtiszai 15.85—16.65, egyéb származású 15.75—16.25. A határidőpiac irányzata jól tartott. Buza márciusra 16.10—16.12, májusra 16.44—16.46, rozs 13.16—13.18, tengeri májusra 11.29—11.30.

S P O R T

Két első, hat másodosztályú mérkőzés a noviszádi alszövetség vasárnapi programja

A Macsva valamennyi mérkőzését tavaszra halasztották

A noviszádi alszövetség intézőbizottsága legutóbbi ülésén foglalkozott a Mácsvának azzal a kérésével, hogy az őszre kisorsolt bajnoki mérkőzéseit halasszák tavaszra. Az intézőbizottság helyt adott a kérésnek és így tavaszra marad, a vasárnapra kisorsolt Mácsva—Makkabi mérkőzés.

Az elhalasztott mérkőzést nem számítva, vasárnap két első és hat másodosztályú mérkőzést játszanak a noviszádi alszövetségben. Noviszádon a NAK a palánkai Szlogát fogadja. A palánkai együttes nagy balszerencsével startolt az idén, de a

multban néha váratlanul kiváló produkált a vidéken. A másik elsőosztályú mérkőzés Mitrovicán kerül eldöntésre. A javuló formát mutató Vojvodina mérkőzik az elsőosztályú tabellán vezető Gradjanskival. Nagy küzdelemre van tehát kilátás.

A második osztályban Noviszádon a Trgovacski a Viktóriával mérkőzik, a Jugoszlávia a Karagyorgyeval, a ZsSK a Napreddel. Csurugon helyi derbi-mérkőzés lesz a Hajduk és a Borac között. Mitrovicán a Rádnicski a Zanatlíjával mérkőzik. Indjiján a Jedinstvo az ISK csapatával.

Két elsőosztályú bajnoki mérkőzés szerepel mindössze a szuboticei alszövetség vidéki bajnoksága vasárnapi fordulóján

A szuboticei vidéki kerületben az őszi bajnoki forduló lassan a befejezéshez közeledik. Vasárnap csonka fordulót bonyolítanak le. Apatinban a Tri Zvezde a Szombori AK-ot fogadja. Az apatini csapat erősen feljavult az utóbbi napokban, úgy

hogy biztos győzelmi kilátásokkal indul.

A középbácskai csoportban a Feketeski SK a bajnokjelölt kulai Hajdukkal mér össze erejét. A kulai csapat a mérkőzés favoritja.

—o—

Végleges a Párisban szereplő jugoszláv válogatott összetétele

A JNSZ igazgatótanácsa legutóbbi ülésén véglegesen összeállította a december 16-án Párisban szereplő jugoszláv válogatottat. A csapat tagjai: Glazer, Ivkovic, Matosics, Jazbec, Gayer, Lechner, Glisovic, Zsivkovic, Marjanovic, Vujadinovic, Zecsevics. Tartalékok: Csulics, Petrovics, Petrak, Lukics. Párisban a határbíró tisztét Ruzsics Jovan,

az ismert kiváló futballbíró látja el.

A válogatott együttes holnapután vasárnap Ljubljában tréningmérkőzést játszik Ljubljana válogatott együttesével, s utána folytatja útját Páris felé. A jugoszláv—francia válogatott mérkőzés vezetésére belga bírót kérnek fel.

Szuboticán játszik szombaton a beográdi Jugoszlávia

Vasárnap a ZsAK mérkőzik Beogradban

A szuboticei futball egyesületek közül egyedül a ZsAK gondoskodik időnként jelentékenyebb városközi és nemzetközi mérkőzésekről. Ezekkel a sport eseményekkel előkelő helyet vívott ki magának a szuboticei vasutas egyesület, amely most ismét két fontos mérkőzést juttat a szuboticei közönségnek.

A ZsAK szombaton délután a beográdi Jugo-

slávia kiváló együttesét látja vendégül. A mérkőzést délután két órakor a városerdei sporttelepen játsszák le. Vasárnap a kiváló beográdi csapat a fővárosban látja vendégül a szuboticei vasutasokat.

A ZsAK egyébként tárgyalásokat folytat a temesvári Ripenzival, amely előreláthatólag a jövő vasárnap Szuboticán játszik.

Szuboticán már az ifjuság is . . .

Egy ifjusági futballista megpofozta a bírót, mert kiállította.

A szuboticei járásbírószágon az utóbbi időben mindgyakoribbak az olyan becsületsértési perek, amelyeknek a sportfanatizmus és a futballsportban elharapódzó durvaság a háttere. Most már nemcsak a rendes egyesületeknél, hanem az ifjusági csapatoknál is előfordulnak a sportbotrányok. Ilyen incidens epillógusa je szódott le a szuboticei járásbírószágon Pavlovics Borivoj büntető bíró előtt.

Reich Jenő ifjusági futballbíró volt a panaszos, a becsületsértésért feljelentést tett Szendi Ferenc

ifjusági futballista ellen, mert őt a ZsAK ifjuság és Napredak ifjuság csapatainak szeptember 26-i mérkőzésén megpofozta. Szendi a tárgyaláson önméltóan jelentette ki, hogy nem bánta meg a teltit, mert Reich futballbíró előzárta a bírót és az ellencsapat javára pártosan vezette a mérkőzést. A bíró ok nélkül kiállította és cfeletti felháborodásában ragadtatta magát a teltlegességre.

Ezzel szemben a futballbíró tagadta, hogy pártoskodott volna és amondta, hogy Szendi durván

játszott, ezért kénytelen volt kiállítani, de a játékos visszatért a pályára és megütötte, emiatt kénytelen volt lefujni a mérkőzést az első félidőben.

A bíróság figyelembe vette a vádlott fiatal korát és 600 dinár pénzbüntetésre ítélte a pofozkodó futballistát.

Tisztelettel értesitem a t. szülőket, hogy az idei 6 hetes exkluzív

Gyermek-fánckurzust

december 8-án, szombaton délután 5 órakor kezdem meg.

Tandij 100— dinár. (Órák: szerda, szombat és vasárnap.)

NEMES fánctanító

Kr. Aleksandra 7 (Winkle-palota)

Uj pályát kap a VSC? Vrbásról jelentik: A község vezetősége azzal a tervvel foglalkozik, hogy a VSC eddigi pályáját gyermekjátsszótérre alakítja át. A VSC-nek a lovaregylettel együtt az eddigi löversenyteret a kulai uton engedték át és a község hajlandónak nyilatkozott, ezt a területet modern sport és löversenyterré átépíteni és tribünökkel is ellátni. A terv még nem érett meg teljesen, de valószínű, hogy tavasszal keresztülvizslik, mert a község jövő évi nagy jubileumára nagy ünnepi tőrré is szükség van.

A kuglizó sport hírei

Szombaton kezdődnek Noviszádon az őszi bajnoki kuglimérkőzések

Annak idején közöltük a noviszádi kuglizó alszövetség őszi bajnoki sorsolását. A sorsolás értelmében szombaton kezdik meg a bajnoki mérkőzéseket, amelyek elé nagy érdeklődéssel tekintenek, mert az erőviszonyokban az utóbbi hetek során meglehetősen eltulodások mutatkoztak.

Az első bajnoki forduló két csapatot állít csatársorba. A Daloskör a Jugoszláviával mérkőzik, a Katolikus Olvasókör pedig a feljavult Zmajevacot. Mindkét mérkőzést a Bauer pályán rendezik.

Vasárnap díjazásos egyéni versenyt rendez a noviszádi Zanatlíja

A noviszádi Zanatlíja kuglizóegyesület vasárnap, december 9-én reggel 8 órától, este 9-ig díjazásos egyéni kugliversenyt rendez a Kott pályán. A versenyen az öt elsőhelyezett férfi és a három elsőhelyezett hölgyindulót értékes tiszteletdíjakkal jutalmaznak.

A rendező egyesület ezuton is meghívja a versenyre a noviszádi és környéki kuglizókat.

A noviszádi Daloskör hivatalos hírei. Kérem a Daloskör alábbi játékosait, hogy holnap, szombat este legkésőbb 8 órára a Bauer pályán jelenjenek meg dresszben, fekete karszallaggal: Gőz, Dluhi, Prikkel, Metzinger, Dudás, Mohr, Farkas, Krejtnor, Györi, Liebisch, Zorád, Busa, Resnyák. — Tjtár.

Napred—Kramer cég 133:36. Szerdán este a Szabó pályán találkozott a két noviszádi kuglizóegyesület. A mérkőzés a Napred fölényes győzelmével végződött. A győztes csapat tagjai: Kogoj, Sraka, Ferenci, Grnyá, Rusko, Juhász, Fogarasi I., Dropko, Szántai, Turo, Pfeifer és Fogarasi II. A bíró szerepét Krejtnor (Daloskör) töltötte be közmegelegedéssre.

A szubotici alszövetség vidéki elsőosztályú tabellája

DUNAI CSOPORT					
1. Bezdáni SE	8	7	0	1	33:9 14
2. Odzscaci SC	7	6	0	1	29:6 12
3. Tri Zvezde	5	3	1	1	12:9 7
4. Szombori AK	7	3	1	3	12:11 7
5. Szombori Sport	7	2	2	3	13:12 6
6. Zsak	6	2	2	2	10:16 6
7. Szombori Szlavia	8	2	1	5	10:17 5
8. Crvenkai SK	8	2	0	6	10:25 4
9. Miletcsi SK	6	0	1	5	2:15 1

KÖZÉPBÁCSKAI CSOPORT					
1. Dulcis	7	5	0	2	35:6 10
2. Hajduk	6	4	2	0	12:7 10
3. Krivaja	7	3	3	1	10:8 9
4. Vrbászi SC	7	3	1	3	13:11 7
5. Bajmoki AK	7	3	1	3	15:12 6
6. Triglav	7	2	2	3	10:17 6
7. JAK	7	2	1	4	10:18 5
8. Feketiési SK	6	0	0	6	2:29 0

Káty: Borac (Zsabalj)—Jugovics 4:2 (2:2). A jó játékosokkal rendelkező Borac vasárnap játszotta le a II. osztályú bajnoki mérkőzést a Jugovics csapatával. A játék igen erős iramu volt. Hat perccel az idő előtt Weinberg, aki elég gyengén bíraskodott, a játékot zavaró incidensek miatt, lefújta a mérkőzést.

Noviszádi terménytőzsde

A noviszádi terménytőzsdén tegnap a következő hivatalos árakat jegyezték:

Ujbuza 79 kilogramos 2 százalékos Noviszád környéki 104—105, Szombor környéki 104—105, közép-bácskai 104—106, tiszai hajóból 114—116, dunai hajóból bácskai és bánáti 113—115, felsőbánáti 102—105, délbánáti 103—104, szerémi 104—106, szlávóniai 110—112.

A privilegizált kiviteli társaság által külföldre szánt termények árai:

Buza: tiszai hajó Csurugig 80 kg 2% 134, Csurug alatt 133, bégai hajóból 133, csatornai hajóból Kula—Becsej között 132, bácskai és bánáti dunai hajóból 79 kgos 2% 131, dunai hajóból szerémi 124, szerémi száva hajóból 120.50, csatornai hajóból Crvenka és Bezdán között 129.

Rezs: bácskai 102—104.

Árpa: bácskai és szerémi 65-66 kg 105—107.50, bácskai és szerémi 67-68 kgos 122.50—125.

Zab: bácskai és szerémi 78—80, szlávóniai 82—84, hajóból 84—86.

Tengeri: bácskai gar. minőség 54—56, bácskai szárított 62—64, bácskai december januárra 57—59, bánáti új gar. minőség 51—53, bánáti szárított 59—61, új szerémi gar. minőség 54—56, szerémi szárított indijjai paritásban 62—64, szerémi indijjai paritásban december-januárra 57—59, szárított hajórakomány 73—74, mixed hajóból 67—69.

Buzalisz: (az árak gyűjtőforgalmi adó nélkül értendők) bácskai és bánáti állomásról nullás gg és g 170—190, kettes 150—170, ötös 130—150, hatos 112.50—122.50, hetes 100—105, nyolcas 90—95, szerémi és szlávóniai állomásról nullás gg és g 167.50—177.50, kettes 147.50—157.50, ötös 127.50—137.50, hatos 110—120, hetes 100—105, nyolcas 90—95.

Buzakorpa: bácskai és szerémi jutazsákokban 73—75, bánáti jutazsákokban 72—74, jutazsákokban hajórakomány 74—76.

Fehérbab: bácskai és szerémi 2% zsák nélkül k. d. 127.50—130, fehér zsák nélkül hajóból 134—136, tarka szlávóniai 87.50—90.

Irányzat: Változatlan.

Forgalom: Közepes.

Idősebb szeméyek öreg napjaiban növekednek a reumatikus fájdalmak!

Mindenkinek, aki reumában, csontfájdalmakban, ischiásban, fog- és fejfájásban szenved, ajánlatos a masszáz. Masszázsra legjobb az „ALGA“. Az „ALGA“-masszázs erősít és felüdít.

„ALGA“ kapható mindenütt! Uvegje 14' — dinár

Reg. S. Br. 18117/32

A noviszádi szombati emlékhangverseny műsora

A noviszádi Ingenkenyer és Gyermekotthon egyesület holnapi nagyszabású emlékhangversenye este fél kilenc órakor kezdődik a Szloboda szálló nagytermében. A hangverseny tiszta jövedelmét a szoboralap javára fordítják.

A hangverseny részletes műsora a következő:

1. Petrovics Veljko, a közoktatásügyi minisztérium osztályfőnökének megnyitó beszéde.

2. Tartini: Sonata g-moll, előadják Mihajlovics Mária (hegedű) és Mihajlovics Olga (zongora).

3. Ribnika Sztana zongoraszáma.

4. Mendelssohn—Bartholdy: Aria az „Illés“ operából, Brahms: A halál, olyan, mint a hideg éjszaka, Albini: Bucsu, Wagner Richard: Románca a „Tannhaeuser“ operából, éneklí Ertl Rudolf, a beográdi opera tagja.

5. Franck: Sonata, előadják Mihajlovics Mária (hegedű), Mihajlovics Olga (zongora).

6. Hrisztics Sztevan: „Bila jednoć jedna, jedna...“, Schubert: Litanei, Reger: Bölcsődal, éneklí Jovanovics Katja beográdi operaénekesnő.

Ertl Rudolfot és Jovanovics Katicát Mihajlovics Zagorka, a Sztankovics zeneiskola tanárnője kíséri zongorán.

A szubotici Férfi Kongregáció fogadalmi ünnepe

Holnap, december hó 8-án, szombaton délután fél 6 órai kezdettel nivós programmal üli meg a férfi kongregáció a szentgyörgyi plébánia templomban fogadalmi ünnepeit. Műsor: 1. Veni Sancte, neekli a szentgyörgyi vegyeskar. 2. Szentbeszéd, „Korunk arculata“ előadja Gajdos István prézes. 3. A Lorettoi litánia — latin szövegében — éneklí a vegyeskar. 4. Tantum ergo — Fogadalom ujtás — Genitori éneklí a vegyeskar. 5. Ruth Matild: Ave Maria, éneklí: Csiffáry Mária. 6. Gounod: Ave Maria — Jaeger Mirkó hegedűl, orgonán kísér Kunszabó Ferenc. 7. Vonós négyes — Haydn: Largo a G-dur kvartetből. Az ünnepség fényét emelni fogja a hívek nagyszámú jelenléte, mely ezideig is bizonyítékát adta, hogy élénk érdeklődéssel kíséri a férfi kongregáció tevékenységét.

KÖZGAZDASÁG

Tervezet a válság és munkanélküliség megszüntetésére

(A kereskedők és az összes gazdasági körök figyelmébe)

Szuboticiáról jelentik: Vasárnap konferenciát tartottak a szubotici kereskedők egyesülete helyiségében. A gyűlés tárgya Vujkovics Györgye fakeskedőnek az egyesület igazgatósági tagjának tervezete volt, a válság és a munkanélküliség megszüntetésére. A konferencián résztvettek az egyesület igazgatósági és felügyelőbizottsági tagjain kívül: Ing. Ivkovics Ivandérics Iván városelnök, ing. Petrovics Koszta, a tehnikai ügyosztály főnöke és Szuvajdzics Alekszandar a városi takarékpénztár igazgatója.

Az értekezlet fizetesen meghányta-vétette Vujkovics Györgye tervezetét. A vitában, amelynek során Vujkovics különféle felvilágosításokat adott a jelenlevők kérdéseire, élénk részt vettek az összes

megjelentek.

A kérdés kimerítő megvitatása után elhatározták hogy

hozzá kell fogni a terv részletes kidolgozásához

a tervezet gyakorlati megvalósítása céljából és ki kell kérni az illetékes körök véleményét nem áll-e valami törvényes akadály a megvalósítás útjában. Amennyiben az illetékes hatóságok és tényezők kedvező véleményt adnának, úgy szélesebb értekezletet hívnának össze és megindulna a formális propaganda a sajtó útján, valamint előadások és gyűlések tartásával a tervezet életbejeptetésének a lehetővé tételére.

Nem lett drágább a futaki fa

Néhány nappal ezelőtt megirtuk, hogy a noviszádi fakeskedők felemelték a fa árát. A fakeskedők ezt az áremelést azzal magyarázták, hogy nem kaphatnak több fát hajón, hanem csak vasúton. A vasúti fuvar pedig sokkal drágább és így kénytelenek a fa árát felemelni.

A noviszádi fakeskedőkkel szemben a futaki erdőmanipuláció nem emelte fel a fa árát, hanem továbbra is változatlanul alacsony áron adja el fáját. Ez egészen természetes, mivel a futaki erdőmanipuláció fáját nem kell sehonnán sem Noviszádra szállítani, mert a helyszínen kitermelt fát nem terheli semmiféle szállítási költség és így a futaki fa vásárlóinak nem kell azokat a költségeket fizetniük, amelyek a többi favásárlásokat terhelik.

A futaki fa tehát sokkal olcsóbb, mint minden más fa, emellett azonban a legjobb minőségű és különösen most télen nagyon megfelelő, mert erősen parázstartó. Az olcsó faárak lehetővé teszik, hogy még a szegényebb néposztály is készpénzért szerezheti be fáját és így a téli fűtés gondja sokkal kisebb, mint lenne, ha nem vásárolhatnák az olcsó és minőségű futaki fát. A futaki fát vagy az erdőmanipuláció fatelepén, amely öt percrenyire van a futaki uti városi kaputól, vagy 22—08 számú telefonon lehet megrendelni. A cserhasábok ára 290 dinár erdei ölenként és a többi fa ára is ehez aránylik. A fa hazahozataláért ölenként mindössze 30 dinárt kell fizetni.

Szombori terménytőzsde

Buza: bácskai Szombor környéki 105—106, felső-bácskai 104—106, szlávóniai 110—112, szerémi 104—106, Tisza bácskai 114—116, Tisza bánáti 114—116, bánáti 103—105.

Rozs: bácskai vasut 102—104.

Zab: bácskai vasut 76—78, szerémi és szlávóniai 78—80.

Árpa: bácskai 105—107.50, szerémi 105—107.50, bácskai tavaszi 120—122.50, baranyai tavaszi 120—125.

Tengeri: bácskai vasut prompt 62—64, Szombor környéki prompt 55—57, bácskai vasut decemberre 58—60 szerémi szárított vasut 62—64, szerémi vasut decemberre 55—57, bácskai hajó 73—75.

Bab: szokvány 127.50—132.50.

Buzalisz: nullás gg és g 170—190, kettes 150—170, ötös 130—150, hatos 110—130, hetes 100—105, nyolcas 90—95.

Korpa: prompt 72—74.

AVALA MOZI, SZUBOTICA
TELEFON 7 CIRIL ÉS METOD-TÉR 19 TELEFON 7

Szerdától
Kacagó farka tavasz!
Vegye színes Miki és Sully-revű!
MIKI-egér és a három kismalac
Malandját
Teljes estét betöltő program!
Jegyelővétel délután 10 óráig.
Előadások kezdete 4, 6.15 és 8.30 órákor

Heti keresztretvény pályázatunk
részvevői között az alábbi jutalmak közül
sorsolunk ki nyerceményeket:

1 pár finom női harisnyát, vagy 3 pár férfizoknit a
KLEIN EUGEN cégtől.

3 méter ingnek való puplin kelmét a
Jakovljević és Keszler cégtől

50 kg. tüzfát házhoz szállítva a
Bralja Krajačević cégtől

10 különféle Mignon süteményt a
Mignon (Horváth Károly)
cukrászdából, Jevrejszka ulica 15.

3 könyvet a
ANTIQUAR MENAHEM PAPO
könyvkereskedésből, Kralja Petra 20.

Egy zseblámpa „Penkala” elemmel
ENGL I DRUG
rádio- és kerékpárszaküzletből, Noviszád, Futaki ut 8.

1 hurkatöltőt
Horváth és Prisztay
vaskereskedésből, Futoski put 40

Női bundaalakítást a legújabb divat szerint vagy javítást
Welker György
szűcsmesternél, Noviszád, Kralja Petra ul. 5.

Egy női ruha varratást a legújabb divat szerint az
M. Roth divatszalonból
Milettyeva ucca 42.

Egy olomkatona-garnitúra
Rotstajn S. Aleksza
bazarüzletéből a „Gólyához”, Jevrejszka ucca 7.

Egy darab csavarceruza
KARDOS könyv-, papir-, irodai és iskola-
kereskedéstől, Futaki ut 13. sz.

Egy darab varrókosár a
Tapetarszko Jorgandzsijszko Poduzetije
paplan- és kárpitosüzletéből, Jevrejszka ul. 12.

1 üveg Venus kölnivizet a
VENUS parfümeriából
Jevrejszka ulica 13.

1 télikabátot vagy ruhát 2-5 éves leánynak vagy fiúnak
Papp József
speciális gyermekszabótól, Kralja Petra 15.

Beretváltás hajvágással
Klemm Ferenc fodrásznál
Noviszád, Safarikova 23.

APRÓHÍRDETESEK

úgy hétfőnap, mint vasárnap egy szó
1— dinár, NAGY BETŰS 2— dinár.
A legkisebb apróhirdetés ára 10— dinár.
A keretes hirdetések ára hasábmilliméterenként
1. a hirdetési oldalon 0:80 dinár
2. a szövegben 2:00 dinár.
Többzori hirdetésnél ismétlődési engedélyt adunk,
az állástkeresők pedig 50% kedvezményben részesülnek. — A február 20-án életbelépített új hirdetési adó a hirdetőfelet terheli.
A hirdetések ára kisebb megbízásoknál előre fizetendő, vidékről beküldendő postabélyegben is.
Hirdetéseket a másnap lapra este 6 óráig, szombaton délután 4 óráig vesszük fel

APOLLO
December 5-9-ig
A szezon kimagasló attrakciója:
Eszkimó
Rendezte: **W. S. Van Dyke**, a Trader Horn híres rendezője.
A filmben egymást érik a felejthetetlen szép, izgalmas és szívbemarkoló jelenetek, amelyeket még sohasem láttunk. — Rozmárok ezrei, leges-medvevadászok, hatalmas rénszarvascsordák izgalmas cetha. vadászatai stb. — A film elejétől végig lebilincselő.
Előadások 5, 7 és 9 — vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor.
Telefon 21-93

Eladó
TÉGLAGYAR, 11 1/2 hold földdel, közte 1 1/2 hold prima szőlővel vasúti megálló mellett, szabadkézből jutányosan azonnal eladó Cim a kiadóban. 3197
Különféle
Utazó utak figyelme! Szuboticán a „Park Hotel” az utazó utak kedvelt találkozóhelye. Olcsó, leszállított árak. Tiszta, szép szobák. Elsőrendű jó konyha. Garázs. Telefon 7.
Bankbetétesek
betétkönyveket készpénzre beválthatják SZEMZŐ-iroda által, Szubotica, Antunovicseva 11. 305
FASZÉN 100 kg. 26 din. FÜRESZELT FA 100 kg. 20 dinár Braun Lázár fakereskedőnél Szuboticán, Boska Vučica ul. 21. 299
Saját pergetésű világos méz klijója 11— dinár. — Schade, Noviszád, Futoska ucca 38. 3198
I-a szaloncukorkát leszállított áron kap Mojszoviczai, Futaki 28 és Kr. Alekszandra 20.

Hölgyeim!
Ha szépen és olcsón akarnak díszködni, keressék fel Jevrejszka ucca 6. sz. aiatli divatszalonomat, ahol a legújabb divat szerint a legprecízebb kidolgozásban és legjutányosabb áron készítik őszi-és télikabátokat, kosztümöket, estélyi ruhákat, kimenő- és háztartási ruhákat.
Bácskai M.
Noviszád, Jevrejszka u. 6

A név biztosítja a sikert
Kapsch Elíz Pán rádiók
SATOR csövekkel
a legmegbízhatóbbak
Képviselő:
Dipl. Ing. Maller Béla, Szubotica
Petrogradszka 8. 277

POZIV
Udruženje Jevrejske Bolnice „Dr. Singer Bernard” u Subotici održaće svoju
redovnu glavnu skupštinu
26. decembra 1934 god. po podne u 3 sata u vešnici jevrejske opštine u Subotici, na koju nam je čast pozvati sve članove udruženja.
Subotica, 3 dec. 1934. Prešedništvo.
DNEVNI RED:
1. Izveštaj o poslovnoj godini 1933.
2. Zaključni račun za godinu 1933.
3. Izveštaj nadzornog odbora.
4. Predračun za godinu 1934.
5. Izbor članova upravnoog odbora.
6. Obrazlozavanje bolničkog odbora u smislu § 27 Pravila.
7. Eventualni predlozi.
OPOMENA: Samo će se oni predlozi uzimati u raspravu koji su 13 dana pre glavnu skupštinu prešedništvu pisмено podneseni.

Bácska Topolán és Baisán
előfizetéseket és hirdetéseket
Adám Jakab
vesz fel a Reggeli Újság részére. Ugyanő intézi el az esetleges lapkihordó elleni panaszokat.

Modern fényképészeti műterem
Esküvői képek
Gyermek képek
STUDIO-HERING — Apollo udvar

Üzleti forgalmát
csak úgy növelheti, ha hirdet!
Aki nem hirdet, az vesztes marad a mai harcban! Csak jó hirdetés emelheti üzletét és vállalkozását! Tegyen egy próbát és kellemesen fog meglepődni!
Hirdetők! Telefonhívás (21-37) vagy levelezőlap (Reggeli Újság, Noviszád, Kr. Petra 30) elegendő és még aznap felkeresi Önt egy elsőrangú szakember, aki tanáccsal és felvilágosításokkal szolgál és néhány adat bemondása után percekben belül szakszerűen megszövegezi a hirdetés szövegét és közli Önnel a legolcsóbb árat.

Egy pár női estélyi cipőt
Tolvetth Gusztáv cipőáruházról
Noviszád, Kralja Alekszandra ucca 7.

Egy kalapátalakítást az
„Inci”-szalonról
Futaki ut 38.

1 pár finom selyemharisnyát vagy 3 pár férfizoknit
Az olcsó Perepaits-tól
Noviszád, Futaki ut 27.

1 drb bicikli kilométermutató a „Jung” tulajdonosától
SUSEDKI
rádió, bicikli és varrógépüzlet, Noviszád, Safarikova u.

Villanyondolálás felőron
Raffay László
fodrásztermében, Noviszád, Viison-tér 8.

Egy darab 18x24 cm.-es képkeret
Szótér János
faszobrásznál, Futaki ut 7.

Bácskától az Adriáig:

vándorbottal, tarisznyával — munkakeresőben...

Komáromi József Sándor riportregénye

(2)

Csunya esztendő szakadt rám. Talán két hétig is olyan voltam, mint aki félig halott, Alig ettem, alig aludtam. Helyemet nem találtam. Ha otthon voltam nem mertem apámra, anyámra nézni, akiket a tönk szélére sodortam. Hiába biztattak, hogy ne busuljak, lesz még másképp is, aztán épen most sem halunk éhen. Ha meg régi pajtásaimat kerestem fel, azon facsarodott el a szívem, hogy lám, ők dolgoznak s ha lassan is, de mennek valamire.

Végül is hatalmas erővel ébredt fel bennem az életöszön: munkát, munkát minden áron, dolgozni akarok, kenyeret keresni. Ezt dobogta a szívem, ez lüktetett az agyamban. S akkor kezdődött az igazi kálvária járás. Először kereskedő ismerőseimet jártam sorra, azután a szomszéd községekben próbáltam szerencsét. Talán két hónapig tartott ez a reménytelen hajsz a állás után. Utána még nyomorultabbnak éreztem életemet, sorsomat. De hát többet kibír az ember, mint a legerősebb bivaly: megint újra kezdtem.

Tudod, ugye, négy polgárit végeztem annak idején. S ha régen lehetetlenség lett volna az ilyesmi, de most a meglévő esetek példái bolond gondolatot támasztottak bennem. Azt mondtam, ha már oda nem kellek, amire való lennék, hátha oda kellek, ahol semmi keresni valóm se lenne. Szóval megkísértem valami állami, városi hivatali szolgálatot kapni. Elmentem a község házára, postára, adóhivatalba, aztán a szolgabíróra, járásbíróra. Elsőbbit is azt kérdezték mindenütt, hogy hívnak? Mikor pedig megmondtam a nevemet, akkor már kérdezní sem akartak tovább. Csak csudálkozva néztek rám.

Néhány hónappal az utrakelésem előtt

azután váratlan remény csillant fel előttem. Sikertől megtudnom, hogy 500 pénzügyört vesz fel az állam. Igaz, ha valaki néhány év előtt azt mondja nekem, hogy én még egyszer de örülnék, ha finánc lehetnék — nyilván bolondnak tartom. De a fuldokló nem nagyon nézi, milyen az a gerenda, amelybe bele kapaszkodhat. Bizony, nem sokat gondolkoztam én sem. Siettem beadni a kérvényt és sokféle igazolványt. Mert megmondták, hogy csak olyanokat vesznek fel, akik még nem töltötték be 25. életévüket. Nekem pedig mindössze két hónapom volt a megszabott korig. Mert az a huszonkét hónap, a katonaság leszolgálása óta ugy elszaladt, hogy akármilyen keserű volt is a vége, de szinte észre sem vettem. Április 20-án van a születésnapom és február 20-án adtam be a kérvényt. Akkor kiderült, hogy a sokféle papíros nem elég, újabbak is kellenek. Lázás sietséggel szereztem be ezeket összesen valami tízet s 500 dinárt költöttem el. Azután úgy nőtt bennem az izgalom, a mint fogytak a napok.

Mikor pedig elmúlt a határidő, túlléptem a 25. évet, nagyon lecsillapodtam. A válasz még mindig késett, de már nem is igen vártam. Akkor érlelődött meg bennem a gondolat, hogy tarisznyát akasztok nyakamba és vándorutra kelek.

Itthagynom a falutokat nemsokára

Egyik nap, ahogy kiléptem kedvetlenül a házunk kiskapuján, Fehér Gyurkába ütköztem. Régi jópajtások voltunk s mivel már hosszabb idő óta nem találkoztunk, megőrültünk egymásnak. Csakhamar a régi meghitt hangon beszélgettünk erről-arról s akkor kiderült, hogy nem is igen találkoztunk,

mert Gyurka már több mint egy éve nincs idehaza. Mikor elunta a tétlen nyomorúságot, nagybátran neki vágott az országutnak s messzire indult, melegebb éghajlat alá, mint össze a madár. Jó ideig csavargott fel-le az országban, éhezett, ázott, de végül rámosolygott a szerencse. Most egy horvát gyáros gépkocsivezetője, mivel a lakatos mesterség mellett megtanulta ezt az újabb fajta kenyérkeresetet is. Haza csak két napra érkezett, ügyes-bajos dolga akadt s szabadságot kapott.

Sokáig elbeszélgettünk Gyurkával s mikor elváltunk, nekem is a fejembe motoszkált már a gondolat: mi lenne, ha én is?...

Azt tudod, ugye testvér, hogy én még kölyökkorom óta lelkesedtem az utleírásokért. Amikor tit detektiv és egyéb ponyva történeteket olvastam, engem már akkor is legjobban komoly utazásokról beszámoló, vaskos, sok képpel ellátott könyvek érdekelték. S bizony ha úgy pénzem volna, mindjárt vonatra ülnek és meg sem állnék, amíg el nem jutnék valamilyen afrikai őserdőbe. Egy ország határain belül már kevésbé érdekes az utazás, pláne ha találni kell — de azért mégis csak van valami hasonlóság a kettő között.

Persze, másnap már rég elfelejttem volna én Gyurkát is meg a szerencséjét is, ha el nem mesélik, hogy a Kovács Ferkó is így indult neki a világnak. Most már komolyan kezdtem érdeklődni. Nemsokára megtudtam, hogy nem kevesebb, mint hét fiatalember indult el imigyen szerencsét próbálni szülőfalumból. Valamennyien Zágreb felé vették útjukat, arra reméltek zöldágra vergődni. Ugy, hogy mire megkaptam a választ a financoktól, már készen voltam magam is utrakelni.

(Folytatjuk)

Vegyen részt a Reggeli Ujság heti keresztrejtvény pályázatán

A Reggeli Ujságban naponta keresztrejtvény jelenik meg. A megfejtéseket vagy naponta, vagy az egész hétről egyszerre kell beküldeni a szerkesztőségbe postán vagy bedobni a szerkesztőség postaládájába, legkésőbb jövő hétfő déli 12 óráig. A legtöbb rejtvényt helyesen megfejtők között értékes jutalmakat sorsolunk ki. A mai keresztrejtvény helyes megfejtését a mához egy hétre megjelenő számunkban közöljük, az eheti pályázat nyertesét pedig a vasárnapoz egy hétre megjelenő számunkban. A vasárnaponként megjelenő keresztrejtvény külön pályázat tárgya.

Vizsziertes: 1. Jézus a tanítványával járt ide, 14. A nép dühe a gonosztevőket szokta, 15. Vissza: halfajta, 16. Tropicus tehén faj, 17. Silány, 19. Régi vezér volt, 21. Szid, nem magyarul, 22. A nap reggel, 24. Szám, 25. Flea dala még kétszer véve, 26. Női becenév, 27. Délgyümölcs n—z, 30. Vissza: számár hangja, 31. Kettős mássalhangzó, 34. Vissza: tanul az ember második-harmadik betű cserélve, 35. Oriási pusztítást visz végbe, 39. Vissza: Elpusztult amerikai léghajó o—a, 40. A Színházi Élet egyik rovata, 42. Rangjelző, 43. Muri, 44. Nagy terhek huzásánál is használják, de leginkább falun, 47. A magyar sport ismert alakja, 49. Egyik betűje kettőzve női név, 51. Ázsiai sziget utolsó két betűhiány, 53. Férfinev, 55. Jégcsokoládé, 56. Hajók réme volt, 57. Sug, keverve, 59. Ilyen posta is van már, 60. Disznóvénny.

Függőleges: 1. A régi görögöktől örökölte a modern sportvilág, 2. .. de Putti, 3. Török város, 4. J C, 5. Somfa betűi keverve, 6. Repülőtér nem magyarul, utolsó két betűhiány, 7. K L D S, 8. H N E, 9. Bejárat, nem magyarul, 10. Angol mérték, 11. Magyarországi vicclap (vissza) első betű kettőzve, 12. Sir, 13. Híres filmszínésznő, 18. Büntelen, 6. és 8. betűi cserélve, 20. Lyuk közép nélkül, 23. Görög hősköltemény, 24. Feltételes köztársaság, 25. A legnagyobb ind. uralkodók egyike volt, Kr. e., 28. Falusiasan; nézd anyád, 29. A L R, 31. Móricka betűi keverve, utolsó betű fölös, 32.

58. számú keresztrejtvény

Közlő: Trebaticzky Kató

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
14									15			
16			17						18			
	19	20					21					
22	23					24				25		
26						27			28	29		
30		31	32		33				34			
35	36					37			38		39	
40									41			42
	43					44					45	
46	47		48						49		50	
51	52						53		54			
55						56				57		58
59									60			

Takarmány, 33. Kalapmárka, 36. Ékezettel: lányok, regénycim, 37. Gépemver neve, 38. Szerb

A megfejtés neve és címe:

leánynev, 41. Délgyümölcs, 45. Vissza: fontos al kotórésze az embernek, 46. I S P C, 48. Vissza: K-val szentkönyv, 50. S-el a végén mondabeli ezerszemű óriás, 52. Vissza: a szakácsnő teszi, 54. ... talin, 56. Ékezettel, keresztül, 58. U S.

A 63. sz. múlt pénteki keresztrejtvény helyes megfejtése a következő:

Vizsziertes sorok: 1. Szeretném, ha szeretnének, Ady E., 12. Zordon, 13. Izmir, 14. Erh, 15. Stella, 18. Ite, 19. N K A A, 20. Hie, 25. Arat, 22. Dal, 24. B N, 25. Un, 26. Medea, 29. Gabe, 30. Ei, 32. I G M M R (Grimm), 33. Ri, 34. On, 35. Ygén (négy), 36. Ai, 38. Tade, 40. Y L, 41. Feloldó, 43. U O A A, 45. Lico (oeil), 46. Ta, 47. Liane, 47a. Sza, 49. (Ni)mrod, 51. Samum, 54. Ary, 55. Ajanrk (Krnaja), 58. Dante, 60. Elöl, 61. Csinska.

Függőleges sorok: 1. Szendrő Julia, 2. Zorka, 3. Erhalt, 4. R D, 5. Eos, 6. Tnt, 7. Milena, 8. Milena, 8. H S A, 9. Az, 10. Smirna, 11. Zita, 16. Eh, 17. Liberalizmus, 21. Augit, 23. N M G, 27. Emil, 28. D A, 29a. Bođ (dob), 31. Iglói, 32. Infánsnő, 37. Idea, 39. A O, 42. Oli-u, 44. A A, 46. Torta, 48. Earl, 50. Ránk, 52. A K, 53. O D N, 56. Yé, 57. Al, 59. As.

A jutalmak jegyzékét lapunk 11. oldalán közöljük.

Felelős szerkesztő és kiadó: Andrée Dezső, Novisád, Kralja Petra ulica 30. A kiadóhivatal felelős vezetője: Blazsek Ferenc, Novisád, Kralja Petra ul. 30. Nyomatott az Urania nyomda műintézet és kiadóvállalat, Komlós Márton, körforgógépén, Novisádon.